БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 199 (4298)
1 СЕНТЯБРЬ 1980 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта

Социалистик мусобақанинг давомида қўпгина қимматли ташаббуслар туғилди. Шулардан бири, шу ҳафта учун характерлиси мамлакат илғор коллективларининг «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остидаги зарбдор вахтаси бўлди.

Бу қимматли ватанпарварлик ташаббуси корхоналарда, қурилиш-монтаж ташкилотларида, шаҳарнинг барча меҳнат коллективларида қўллаб-қувватланди. Зарбдор вахта, ишлаб чиқариш резервларидан кенг фойдаланиш ўз натижасини берди. Ҳафтанинг асосий якуни шу бўлдики, 26 августда шаҳар саноат корхоналари коллективлари асосий буюмлар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича саккиз ойлик планни бажардилар. Талайгина маданий-маиший ва коммунал объектлар ишга туширилди, транспортчилар, алоқачилар, хизмат кўрсатиш соҳаси ходимлари топшириқларини муваффақиятли адо этдилар.

Бугун КПСС XXVI съездига бағишланган биринчи зарбдор ҳафта қандай ўтганлиги ҳақида ҳикоя қиламиз.

ТИКУВЧИЛАРНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

Августнинг сўнгги ҳафтасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари 15,5 минг эркаклар костюми, 5,5 минг пиджак ишлаб чиқардилар. Ҳафта мобайнида бир миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу 1980 йилдаги энг юксак кўрсаткичдир.

Костюмлар тикиладиган 2-тикув цехида чўнтаклар тикиладиган иккита ярим автомат ишга туширилди. 6 ва 7-цехларда асосий буюмларга соҳанинг техник асосланган нормалари жорий этилди.

Бу воқеани бирлашма бош директори Г. Б. Адалев шундай шарҳлайди:

— Августнинг сўнгги ҳафтаси ва «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтган дастлабки ҳафта чинакам зарбдор кунлар бўлди. Коллектив бу кунларда сентябрь календари бўйича ишлаб, планга қўшимча 1,4 миллион сўмлик маҳсулот берди. Яна шу нарса муҳимки, Сифат белгиси билан буюмлар ишлаб чиқариш юксак даражага — ишлаб чиқариш ҳажмининг 30 процентига етди.

Корхона коллективининг шонли ишлари солномасида бу ҳафта ишлаб чиқаришдаги бир қатор новаторлар фаолиятида яхши из қолдиради. Тўқувчи - мотористкалар ўз машъаллари Алла Максимовна Кимни қизғин ва самимий табрикладилар: у ўн бир йиллик шахсий планини бажарди. Унинг қизи Валентина 1984 йилнинг январь ойи ҳисобига ишлай бошлади. Бичувчи Полина Новосельцова 1985 йилнинг октябрь ойи ҳисобига маҳсулот бера бошлади. Бу демак, коммунистик меҳнат зарбдори умумхалқ байрами — Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги арафасида ўн иккинчи беш йилликка қадам қўяди.

Корхонада ташкилий-техник тадбирлар плани муваффақиятли жорий этиляпти. Ярим автоматларни ва соҳа техник нормаларини жорий этиш меҳнат унумдорлигини янада юқори кўтариш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш имконини беради.

Бу тўқувчиларга янги, янада юқори марраларни эгаллаш имконини беради. Шу ҳафтада оширилган мажбурият қабул қилинди. Асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича беш йиллик топшириқ шу йил 15 октябрда бажарилади. Коллектив коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашга киришди. Биз бу номга КПСС XXVI съезди арафасида эга бўлиш ниятидамиз.

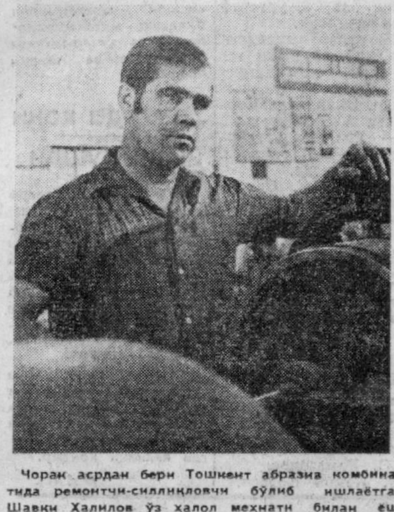

Чорак асрдан бери Тошкент абразив комбинатида ремонтчи-силлиқловчи бўлиб ишлаётган Шавқи Халилов ўз ҳалол меҳнати билан ёшларга ўрнак бўлмоқда. Съездолди вахтасида турган моҳир ишчи смена топшириқларини 150 процентга етказиб адо этмоқда.

СУРАТДА: Ш. Ҳалилов.

М. Нуриддинов фотоси.

БАЙРОҚ КЎТАРИЛДИ

Ўтган душанба куни асбобсозлик заводида сменалар орасида митинг бўлиб ўтди.

— Бугун меҳнат коллективлари «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остида зарбдор вахтага туришади. Биз бу ватанпарварлик ташаббусидан четкада қололмаймиз, — дейди 12-цехнинг энг яхши фрезерчиси Зайнет Азизова. Унинг таклифи социалистик мусобақанинг янги катта тўлқинига қўшилади. Барча цехлардаги ишчилар бу таклифни қўллаб-қувватлашди. Шу куни завод касаба союз комитетида мусобақа ҳақидаги Низом ишлаб чиқилди. Ишлаб чиқариш участкаларида эса юксак унумли меҳнат учун мусобақа бошланди.

Мана, биринчи зарбдор ҳафта тугади. Бугунги кунда завод дарвозаси олдида ғолиб чиққанлар шарафига қизил байроқ кўтарилди.

Цехлар орасида район Советининг депутати Валентина Александровна Левада бошлиқ 2-цех пешқадамлик қилди. Бу коллектив ҳафта мобайнида планга қўшимча уч минг сўмлик асбоб тайёрлади.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Саидаҳмад Неъматов бошлиқ 12-цех меҳнаткашлари ҳам намуна кўрсатишяпти. Улар ишлаб чиқарган барча маҳсулот фахрли беш қиррали белги билан тайёрланди. Бу цех заводда биринчи бўлиб москваликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаб, йиллик планни 7 ноябрга бажариш ва қўшимча 2 минг сўмликдан кўпроқ асбоб ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

УНУМЛИ МЕҲНАТ НАТИЖАСИ

Ҳалқа йўл орқали Қўйлиқдан Тошкент аэропорти томон бораверишда ўнг томондаги ялангликда бири-биридан чиройли кўп қаватли турар жой бинолари қад кўтармоқда. Шаҳар бош планида «Қўйлиқ — 5А» массиви» деб номланган бу микрорайоннинг қурилиши бошланганига ҳали ярим йил бўлгани йўқ. Шунга қарамасдан ҳозир бу ерда дастлабки уйларга одамлар кўчиб кира бошлади. Микрорайонда қурилиш ишлари ғоят жадал суръатда боряпти. Бу аввало комбинатимизда меҳнат илмий ташкил этилганлиги, КПССнинг бўлажак XXVI съездига 26 зарбдор меҳнат ҳафтаси ўтказишга аҳд қилган ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимизнинг фидокорона меҳнати натижасидир.

Қўйлиқда «ДСК — 71А—77» сериясидаги янги уйларни қуряпмиз. Бу уйлар илгари қурилган уйларимиздан коридорининг, ошхонасининг кенглиги, сирти чиройлилиги билан ажралиб туради. Уларда ахлат пастга қувурлар орқали туширилади. Янги уйларимиз меҳнаткашларга ғоят манзур бўлмоқда.

Мен бош бўлган бетончилар бригадаси ўтган йилнинг охирида 54 минг кубометр темир-бетон буюмлари тайёрлаб, ўнинчи беш йиллик маррасидан ўтганди. Ҳозир биз йил охиригача 70 минг кубометрдан ортиқ маҳсулот беришни мўлжаллаяпмиз.

Бригадамиз аъзолари комбинатда «Беш кунлик топшириқ — тўрт кунда» ташаббусини бошловчилар сифатида барчага намуна бўлиб меҳнат қилишаяпти. Шу ҳафта мобайнида айниқса унумли ишладик. Беш кун мобайнида 280 кубометрдан ортиқ темир-бетон тайёрлаб, қурилиш объектларига жўнатдик. Бу ҳафталик топшириқда белгиланганидан қарийб 80 кубометр ортиқдир.

И. ОРИПОВ,
1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадаси бошлиғи, СССР Давлат мукофотининг лауреати.

АССАЛОМ, СЕНТЯБРЬ!

БУГУН ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНДИ

Чинакам саводхон ўлка

МИНИСТР БИЛАН СУҲБАТ

Серқуёш республикамизнинг барча олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳам янги ўқув йили бошланди. Бу йил институтлар, техникумларда қандай янгиликлар юз берди, ўлкамизда олий таълимнинг равнақи қандай шаклланмоқда? Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Салим Пўлатович Пўлатов мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни маълум қилди.

— Шу йилнинг октябрь ойида пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин комсомолнинг III съездида нутқ сўзлаганига 60 йил тўлади. Башарият даҳоси ўшанда ёшларимизга қарата «Ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш!» деган эди. Ана шу жанговар чақириқда улуғ доҳий мамлакатимиз бутунлай саводли ўлкага айланишини орзу қилган эди. Эндиликда баралла айтиш мумкинки, ана шу орзу рўёбга чиқди. Ўзбекистон олий ва ўрта махсус таълим даргоҳларининг ходимлари янги ўқув йилини мамлакатимизда КПСС XXVI съездига қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда бошламоқдалар. Ана шундай масъулиятли ва ҳаяжонли кунларда барча билим масканлари ходимларининг фикри ва зикри мутахассислар тайёрлаш сифатини, фаннинг самарадорлигини янада оширишга қаратилган. Республикамиз партия ва ҳукумати ёшларимизнинг чуқур билимли бўлиб камолатга етишувига катта ғамхўрлик қилмоқда. Ана шу ғамхўрлик туфайли ҳозир республикамиз халқ хўжалигида меҳнат қилаётган ҳар минг кишига 848 олий ва ўрта маълумотли меҳнатчи тўғри келади. Республикада олий таълимнинг қанчалик тараққий этганлиги ҳақида гапирар эканмиз, биргина Ўзбекистонда меҳнат қилаётган олий маълумотли мутахассисларнинг умумий сони чор Россиясидаги барча мутахассисларнинг умумий сонидан 5 марта кўпдир.

Ҳозирги пайтда республиканинг 43 олий ва 220 ўрта ўқув юртларида ярим миллиондан зиёд йигит ва қиз тарбия олаётган бўлса, уларнинг ўқув ва тарбияси билан минглаб педагоглар шуғулланмоқда. Биргина олий ўқув юртларида 19600 педагог ишламоқда. Шулардан 7705 киши фан докторлари ва кандидатларидир. Бизнинг ўқув юртларимиз ҳар йили 100 мингдан зиёд, шу жумладан 40 минг олий маълумотли малакали мутахассис тайёрлаб чиқармоқда.

Янги ўқув йили Тошкент Давлат университетининг 60 ёшга тўлиши билан ҳам қувонарлидир. Пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленининг декрети асосида ташкил қилинган бу дорилфунун Совет Шарқи республикаларида олий таълим, фан ва маданиятнинг байроқдори бўлиб қолди.

Республикада бугунги кунда аҳолининг ҳар учинчи кишиси ўқимоқда. Қарийб ўн минг мактабда тўрт миллиондан зиёд фарзандимиз таълим олмоқда. Ўзбекистон студентларининг сони жиҳатидан ҳар ўн минг аҳолига ҳисоблаганда Англия, Франция, ГФР, Италия сингари ривожланган капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди.

Кейинги икки йил ичида Тошкент политехника институтининг Жиззах, Навоий, Наманган ва Самарқанд шаҳарларида филиаллари ташкил этилди, 16 та ўрта махсус ўқув юрти очилди. 10 та янги ихтисослик бўйича мутахассислар тайёрлаш бошланди.

Беш йиллик план бўйича институтларнинг моддий базасини ривожлантириш, лаборатория ва кабинетларни янги ускуна ва приборлар билан таъминлашга катта аҳамият берилмоқда. Беш йиллик планда 69 миллион 133 минг сўм капитал маблағ сарфланиши мўлжалланган эди. Бугунги кунда 71 миллион 400 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Шу давр ичида 197 минг квадрат метр ҳажмида бинолар қурилди. Янги ўқув йили арафасида Тошкент Давлат университети, политехника, автомобиль йўллари институтлари, кино техникуми ва бир қатор ўқув юртларининг янги бинолари қурилиб ишга туширилди. Келгуси беш йилликда эса бундай қурилишлар учун 64,1 миллион сўм капитал маблағ сарфланиши мўлжалланмоқда.

Таълимнинг барча формалари бўйича бу йил институт ва техникумларга 115456 киши қабул қилинди. Бундан ташқари аълочилардан 900 киши мамлакатимизнинг марказий билим даргоҳларига ўқишга юборилмоқда.

Олий ўқув юртлари ва техникум коллективларининг асосий диққат-эътибори мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш, марксизм-ленинизм ғояларини ёшларга янада чуқурроқ сингдириш, илмий-тадқиқотлар самарадорлигини ошириш ва ниҳоят КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб совғалар билан кутиб олишга қаратилган.

ТОНГГИ РЕПОРТАЖ

«БИЛИБ ҚЎЙКИ, СЕНИ ВАТАН КУТАДИ!»

Шарқда «Бахтли хонадондан қўшиқ аримайди» деган нақл бор. Бугунги тонг ҳам ҳамма жойда карнай-сурнайлар садоси билан бошланди. Бир вақтлар Эски шаҳар деб аталмиш Себзор даҳасида у ўзгача оҳангда янгради. Даҳада янги бунёд этилган «Марказ — 17» ва «Марказ— 18» кварталларнинг оилалари шу тонгда барвақт уйғонди. Улар фарзандларини янги уйлардан янги мактабга кузатиш завқини суриш учун яхши кайфият билан мактаб томон ошиқдилар.

Собир Раҳимов районидаги Маннон Уйғур номли 22-ўрта мактабнинг янги типовой биноси минглаб ўқувчилар учун ўзининг бағрини кенг очди. Мактаб шаҳримизнинг дастлабки илм даргоҳларидан ҳисобланади. У ўзининг ярим асрлик фаолияти давомида 5 мингга яқин ўғил ва қизга йўлланма берди. Ўзбек генераллари Собир Раҳимов, Собиржон Охунжонов, шоирлар Қуддус Муҳаммадий, Тўроб Тўла, Эркин Воҳидов ва қатор фан докторлари ана шу ерда таълим олишган.

Янги мактаб қурилишини «Главташкентстрой»га қарашли 6-қурилиш трестининг 70-бошқармаси азаматлари олиб боришди. Қурилиш ишлари учун давлатимиз 1 миллион 200 минг сўм капитал маблағ сарфлади. Синфлар, фан кабинетлари ва лабораторияларга 144 минг сўмлик жиҳоз ўрнатилди.

Мактаб ҳовлиси байрамдагидек безатилган. Ўғил ва қизлар, ўқитувчилар, ота-оналарнинг чеҳраларида табассум. Ҳамма бир-бирини янги ўқув йили бошланаётганлиги билан самимий муборакбод этарди.

Янги даргоҳнинг педагогика коллективи, ўқувчилар, ота-оналар шодиёнанинг ҳурматли меҳмонларини гуллар ва олқишлар билан кутиб олдилар.

Шундан кейин янги мактаб биносининг очилишига бағишлаб тантанали митинг бошланди. Собир Раҳимов район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов митингни кириш сўзи билан очди. Байроқ кўтарилиб, Совет Иттифоқининг гимни тантанали янгради.

Митингда 9-«б» синф ўқувчиси Ш. Шарипова, 6-трест бошқарувчиси М. А. Деревщчуков, мактаб ота-оналар комитетининг аъзоси радиожурналист Э. Худойберганов, мактаб директори Х. Ҳошимов яратиб берилган қулай шароит учун партия ва ҳукуматимизга чексиз миннатдорчилик туйғуларини изҳор этишди.

Митингда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов нутқ сўзлади.

1-синф ўқувчиси Гавҳар Юнусова биринчи қўнғироқни тантанали чалиб, ҳаммани синф хоналарига чорлайди. Мактабнинг 1500 га яқин ўқувчиси эзгу туйғу ва билимга бўлган муҳаббат билан синф хоналарига йўл олади.

Мактаб очилиши маросимида Ўзбекистон ССР маориф министри С. Ш. Шермуҳамедов иштирок этди.

Академик шоиримиз Ғафур Ғулом ана шундай 1 сентябрь тонгларининг бирида катта илҳом билан жўшиб ёзган қуйидаги шеъри беихтиёр ёдингизга келади.

Фанлар кўп, фанлар бор, ўрганишга куч,
Ерда юр, сувда суз, осмон узра уч.
Ҳаммасида аъло, барчадан олдин,
Билиб қўйки, сени Ватан кутади!

А. ПЎЛАТОВ.

Шаҳримиздаги 22-мактаб ўқувчилари ўқув йилини 1500 ўринли янги типовой бинода бошлашди.

СУРАТДА: ўқитувчи Ақида Тўхтаева ўқувчиларга янги мактаб биносини кўрсатмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

БАХТИЁР АВЛОД БАЙРАМИ

Бугун биринчи қўнғироқ чалиниб, мактабларда янги ўқув йили бошланди, юз минглаб эркатой фарзандларимиз болалар боғчаларига қатнайдиган бўлди.

Шаҳар халқ маорифи муассасаларининг коллективлари янги 1980— 81 ўқув йилига қандай тайёргарлик кўрдилар? Бу ҳақда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети халқ маорифи Бош бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Қ. Йўлдошев қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

— Тошкент шаҳар халқ маорифи органларининг ходимлари, мактаб, мактабгача ва мактабдан ташқари муассасаларининг педагогик коллективлари 1980 йилда КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини бажара бориб ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш мақсадида «Беш йиллика— зарбдор марра» шиори асосида иш олиб бордилар. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, шаҳар партия комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг доимий ғамхўрлиги, корхоналар ва ташкилотларнинг оталиқ ёрдами туфайли Тошкентда халқ маорифи муассасаларини янги ўқув йилига тайёрлашда катта иш олиб борилди.

Янги ўқув йили учун 9800 ўринли 7 та умумий ўрта таълим мактаблари, 1 та кечки (сменали) 390 ўринли мактаб ва 3320 ўринли 11 та мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилиб ишга туширилди. Янги бунёд этилган барча муассасалар кадрлар билан комплектланди ва ўқув қуроллари билан жиҳозланди.

Мактаблар, мактабгача ёшдаги болалар ва мактабдан ташқари муассасалар капитал ва жорий ремонтига катта эътибор берилди. Шаҳар қарамоғидаги 79 та мактаб, 79 мактабгача ёшдаги ва 18 та муассаса капитал ремонтдан чиқарилди. 25 та мактабда ошхоналар реконструкция қилинди, қўшимча 2075 ўрин ҳозирланди.

Бундан ташқари 463 объект жорий ремонтдан чиқарилди. Ремонт ишларида 12 мингдан зиёд ўқувчини бирлаштирган 808 ўқувчилар бригадаси қатнашди.

Мактабларнинг спорт базасини ривожлантиришга катта эътибор берилди. 25 та спорт майдончаси, 126 та югуриш йўлкаси, 139 та қўл тўпи майдончаси қурилди. 61 та ёзги сузиш ҳовузлари ремонт қилинди. 50 минг разрядли спортчи тайёрланди. Шулардан 4 нафари спорт мастерлари, 28 нафари мастерликка кандидат, 79 нафари биринчи разрядли спортчидир. 8,5 минг спорт инструкторлари, 66025 ГТО нишондорлари тайёрланди.

Кутубхона фондини мактаб дарсликлари билан тўлдириш учун 340 минг сўм пул ажратилди. 171 номда 1247145 та дарслик сотиб олинди.

Янги ўқув йили кўтаринки руҳ билан бошланди. Мақсадимиз ёш авлодни Ватанга садоқатли, ахлоқли, билимли қилиб тарбиялаш, таълим-тарбия ишларининг самарасини янада оширишдан иборат.

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

✦ Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Коммунистик партиясининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда иштирок этган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев 31 август куни Олмаотадан Москвага қайтиб келди.

✦ «Билимлар йўлидан» — газетанинг янги ўқув йили бошланишига бағишланган бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

✦ Мамлакатимиз ҳаётига доир «Янгиликлар панорамаси», меҳнаткашларнинг редакцияга йўллаган мактублари, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари босилган.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — амалда

Жадал суръат

«ТЕКСТИЛЬЩИК» ЧЎЧҚАЧИЛИК КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИДА

Бунёдкорлик ишларини жадал суръатда олиб бораётган қурувчилар мамлакатимиз коммунистларининг асосий форумини зарбдор меҳнат билан кутиб олишга аҳд қилишди. Умумшаҳар ҳашарида қатнашаётган ҳар бир ишчи мумкин қадар унумли ишлашга ҳаракат қилмоқда. Шу боисдан ҳам муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига молик бўлган объектда меҳнат қилаётган районларнинг коллективлари «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остида бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этишмоқда.

Биринчи ҳафта ва август ойи меҳнат беллашувларига якун чиқарилди. Чилонзор, Фрунзе ва Куйбишев районларининг бунёдкорлари олдинда бораётганлиги аниқланди. Улар чўчқачилик комплексидаги блокларни вақтдан ўзган ҳолда тиклашмоқда. Бу ҳақда комплекс қурилиши бўйича шаҳар штабининг навбатдаги планеркасида гапирилди. Планерка Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида ўтди.

Тошкент қурилиш Бош бошқармасининг 1-уйсозлик комбинати кейинги ойда бунёдкорлик соҳасида юксак натижани қўлга киритди. 2-қурилиш бошқармасининг Зинур Фасхутдинов етакчилик қилаётган комплекс бригадаси, 1-монтаж бошқармасидаги Виктор Кухарский етакчилик қилаётган монтажчилар қисқа вақт ичида дастлабки 28 квартирали турар жойни тиклаб қўйишди. Бу уйда комплекснинг бўлажак ишчи, хизматчилари истиқомат қилишади. Ҳозир қурувчилар иккинчи уйни қуришни бошлаб юбордилар.

Қурилиш майдонида асосий ишлаб чиқариш бинолари ва иншоотларнинг корпуслари кўзга ташланиб қолди. Чўчқачилик комплекси объектларини бунёд этишда қатнашаётган районларнинг ҳаммаси топшириқларини яхши бажаришмоқда.

«Ташоблсельстрой» трестининг 95-механизациялашган кўчма колоннасидаги Петр Черницов етакчилик қилаётган бригада пешқадамлар сафида бормоқда. «Тошкент қурилиш Бош бошқармаси «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш бирлашмаси ремонт-қурилиш бошқармасидаги Леонид Растрепиннинг бригадаси эса комплекснинг 2 блокидаги монтаж ишларини муддатидан олдин ниҳоясига етказди. Шуниси диққатга сазоворки бу бригадалар Фрунзе районидан келган.

Чилонзор районининг меҳнаткашлари ҳам суръатни оширишмоқда. Унлаб корхоналар, қурилиш-монтаж ва лойиҳа ташкилотлари ҳар бир объектдаги ўз бўлинмаларини бир маромда ишлашини таъминлаб, меҳнатга коммунистик муносабатни эркин намойиш қилишмоқда. Жумладан, «Промгражданстрой» тресги 1-механизациялашган кўчма колоннасидаги Борис Мунасипов етакчилик қилаётган бригада ойлик топшириқни муттасил ошириб бажаришга муваффақ бўлмоқда. Биринчи блок фойдаланишга топширилди. Иккинчи блокда эса бунёдкорлик ишлари якунланмоқда.

Комплекс блоклари билан бир қаторда бошқа муҳим объектларда ҳам бунёдкорлик ишлари олиб бориляпти. Яқинда блок ва турар жой биноларига иссиқлик трассаларини келтириш ишлари, сув тозалаш иншоотларини тиклаш ниҳояланади. Иншоотнинг ер ости қисмидаги блокларни монтаж қилаётган «Ташметрострой» тресги район меҳнаткашларига сув чиқарувчи станцияни бунёд этишда катта ёрдам кўрсатмоқда.

Афсус билан айтиш керакки, бу ерда ҳали ҳам сусткашлик билан тикланаётган объектлар мавжуд. Биринчи навбатда уларнинг қаторига қозонхона қурилишини қўшиш мумкин. Бу ерда металл конструкцияларини монтаж қилиш ниҳоятда суст олиб борилмоқда. Октябрь, Ҳамза ва Собир Раҳимов районларининг айрим ташкилотлари графикдан орқада қолишяпти. Ваҳоланки, шаҳримиздаги ана шу районларда юксак даражада ривожланган индустриал база мавжуд бўлиб, йирик саноат корхоналари ишлаб турибди. Уларда социалистик мусобақани ташкил этиш бўйича бой тажриба тўпланган. Қисқа вақт ичида мавжул имкониятларни ишга солиш зарур. Ана шунда чўчқачилик комплексини бунёд этишда қатнашаётган барча бўлинмаларнинг унум билан меҳнат қилишига эришилади.

МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ

Пойтахтимизнинг барча билим масканлари сингари шаҳар ҳунар-техника билим юртлари ҳам янги ўқув йилига катта тайёргарлик билан келдилар. Билим юртлари ишлаб чиқариш тармоқларига малакали кадрлар етказиб бериш беш йиллик планини аллақачон ошиғи билан бажардилар. Беш йил давомида 84 мингдан ортиқ ўқувчи қабул қилиниб, 65 минг мутахассис етказиб берилди. 2500 ўринли тўртта билим юрти қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Янги ўқув йили учун билим юртларида 10 та лингафон кабинетлари барпо қилинди, лабораторияларга 100 та кодоскоплар ўрнатилди, шунча устахоналар ва кабинетларнинг жиҳозлари янгиланди ёки ремонт қилинди. 43 та кабинет комплектлари ремонт қилиниб, синфхоналар икки минг дона янги жиҳозлар билан қайта тартибга келтирилди. Бундан ташқари, ўқув юртларининг студентлари ёрдамида 12 та ўқув ишлаб чиқариш устахоналари, 25 та синфхона ва кабинетлар қуриб битказилди.

Тайёргарлик ишлари айниқса 5, 9, 11, 14, 83, 85, 124, 127, 166 ва 171-ҳунар-техника билим юртларида муваффақият билан якунланди.

Билим юртларининг ўн тўрттаси эса янги биноларга кўчиб ўтди. 2, 5, 11, 121, 128, 200-ҳунар-техника билим юртларида саккиз синф ҳажмида маълумоти борлар учун кечки мактабларнинг очилиши қувонарли ҳолдир.

С. САИДОВ.

Ҳамза ва Куйбишев районлари мусобақаси

Резервлардан тўла фойдаланайлик

Шаҳар статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, Ҳамза райони саноат корхоналари 1980 йилнинг квартал планини маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича 102,2 процент, Куйбишев райони 101,4 процент; ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича эса 101,5 ва 101,6 процент адо этдилар. Ишлаб чиқариш ҳажмининг умумий ўсиш суръати 10,2 ва 3,5 процент юксалди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш планини Ҳамза райони 101,4 процент, Куйбишев райони 101,6 процент бажарди; меҳнат унумдорлигининг ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати 8,3 ва 2,2 процент юксалди; Ҳамза районида ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 83,3 процентига, Куйбишев районида 62,2 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Ҳамза районида беш корхона ишлаб чиқариш ҳажми бўйича, 4 корхона меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажаролмади; Куйбишев районида бундай корхоналар учтадан.

Ҳамза райони саноатида шу йилнинг январь—июль ойларида маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш бўйича план 9,2 процент, Куйбишев районида 2,7 процент ошириб бажарилди. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ҳам ўтган йилга нисбатан Ҳамза районида 21,3 процент, Куйбишев районида 3,6 процент юксалди.

Ҳамза районида июль планини 12 цех, 13 участка, 12 бригада, 253 ишчи; Куйбишев районида 8 цех, 12 бригада, 12 участка, 256 ишчи бажаролмади.

Қурилиш-монтаж ишлари планини (марказлашган молиявий манбалар) 1980 йилнинг январь—июнь ойлари кўрсаткичлари; Ҳамза райони қурувчилари 92 процент, Куйбишев райони қурувчилари эса 92 процент бажардилар. Турар жойни фойдаланишга топшириш бўйича ярим йиллик планни Ҳамза райони қурувчилари 115 процент, Куйбишев райони қурувчилари эса 100,1 процент бажардилар.

Тошкент кабелчилари етти ойлик планни муваффақиятли бажардилар. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан «Средазкабель» бирлашмаси ишчилари маҳсулот реализацияси ҳажмини 3,1 миллион сўмликка оширдилар. Бунга асосан меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди. Бу ерда сарфланадиган ҳаражат анча камайди. Йилнинг фақат етти ойи мобайнида улар планга қўшимча 787 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Бу шу йилнинг январь—июль ойлари социалистик мажбуриятларида белгиланганидан анча кўпдир.

Бу техника-иқтисодий кўрсаткичлар корхона мутахассисларининг фаол ижодий изланиши, ишлаб чиқариш резервларидан билиб фойдаланиш натижасидир.

Жумладан, юқори кучланишли кабелларни тайёрлашда металл сарфи ва меҳнат ҳажми анча камайди. Юқори кучланишли кабелларни ишлаб чиқариш вулканлаштирилган полиэтиленли изоляциядан фойдаланилиши 150 минг сўм иқтисодий самара берди.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, «Ташсельмаш», асфальт-бетон заводларида, 2-нон маҳсулотлари комбинатида резервлар зўр бериб изланмоқда, моддий ресурслардан, машиналар паркидан янада омилкорлик билан фойдаланиш йўлида кураш кучаймоқда.

Бир қатор корхоналар — «Главстройиндустрия»нинг 1-экспериментал механика заводи, «Эталон» заводи (Куйбишев райони) синтетик ювиш воситалари заводи, 2-нон маҳсулотлари комбинати, упа-элик фабрикаси (Ҳамза райони) каби корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажмини 10 процентдан кўпроққа оширдилар. Бу юксалишга маълум даражада ишлаб чиқариш резервларидан билиб фойдаланиш, реконструкциялаш, меҳнатни ташкил этиш ва ишлаб чиқаришни бошқариш системасини такомиллаштириш эвазига эришилди.

Кўпгина меҳнат коллективлари Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги ва КПСС XXVI съездига муносиб меҳнат туҳфалари тайёрлашга интилиб, меҳнат самарадорлигини оширишга, ҳар бир иш жойида топшириқларни юксак сифатда бажарилишини таъминлаш, планга қўшимча буюмлар ишлаб чиқариш масалаларига эътиборни кучайтирмоқдалар. Жумладан, «Ўзтрансспецстрой»нинг асфальт-бетон заводи, вентиляция буюмлари, иссиқлик изоляцияси заводлари, 2-нон маҳсулотлари комбинати (Ҳамза райони) «Ташавтоматика», экскаватор заводлари, Ўзбекистон карлар жамиятининг 3-ўқув ишлаб чиқариш корхонаси Куйбишев райони каби коллективлар етти ой мобайнида йиллик мажбуриятда белгиланган даражада планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар.

Шу билан бирга ишнинг манфаатлари оз ҳаражатлар билан юксак кўрсаткичларга эришишни тақозо этади. Маблағлардан тежаб фойдаланиш масалалари КПСС XXVI съезди шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларда акс этаётгани ҳам тасодифий эмас. «Кўп, яхши, арзон» шиори жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ва меҳнат сифатини яхшилаш учун курашнинг муҳим омили бўлиб қолди.

Мусобақадошлар ускуналарнинг унумли ишлашини таъминлашга, ишлаб чиқаришнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беришлари лозим. Бир қатор корхоналарда бу масалалар билан етарлича шуғулланилмаяпти. «Вторчермет» корхонасида ускуналар эскиб қолган, оддий жорий ремонт ишлари етарли самара бермаяпти.

Меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилмаган. Корхоналар ҳам кўп нарсаларни ютқизишаяпти. Жумладан, «Ўзбекхлопкомаш» бирлашмасининг бош заводида етти ой мобайнида 240 ишчи прогул қилди. Қоғоз фабрикасида кадрлар қўнимсизлиги юқори, бу корхонада машиналар паркини янгилаш жараёни суст.

Мазкур корхоналарда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан меҳнат унумдорлиги даражаси ўсиш ўрнига пасайди.

Мусобақадош районларнинг саноати фақат ярим йил мобайнида товар маҳсулот таннархини қимматлаштириб юбориш натижасида 2,2 миллион сўм зарар кўрдилар.

Фақат 1-уйсозлик комбинатида нормативдан ортиқча ҳаражатлар 900 минг сўмни ташкил этди.

Съездолди мусобақасида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун, меҳнат унумдорлигини ўстиришни тезлаштириш, тежамкорлик режимига риоя қилиш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш учун курашни кучайтириш лозим. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорида айтилган бу кўрсатмалар ишлаб чиқаришнинг командирлари, меҳнат коллективлари, зарбдор вахтанинг барча қатнашчилари учун жанговар программа бўлмоғи лозим.

Сифатга кафолат беради

Тошкент кўзгу-мебель фабрикасида юзлаб кўзгулар энди очиқ ҳавода қуритилмайдиган бўлди. Янги иҳота қоплам линияси ишга туширилиши билан табиий ҳолда қуритишга эҳтиёж қолмади. Кўзгу махсус конвейерда нур ваннасини олади — кўзгунинг тескарисидаги юпқа лак қатлами инфрақизил нур ёрдами билан қотирилади. Бутун иш табиий қуритишдаги сингари уч-тўрт соатда эмас, балки бир неча минутда битади.

Корхона ишчиларининг кучи билан тайёрланган ва монтаж қилинган янги ускуна меҳнат унумдорлигини ғоятда оширишга имкон берди,— дейди фабриканинг бош инженери Ф. Леоненко.— Шартли равишда тўрт кишининг қўли бўшади. Энди иҳота қоплам участкасида биргина смена ишлаб турибди. Шундай бўлсада маҳсулот чиқариш ғоят кўпайди. Эндиликда ҳар ой истеъмолчиларга аввалги 15 минг квадрат метр ўрнига 20 минг квадрат метр чамаси кўзгу юборилмоқда.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

ЭРКАКЛАР КАСБИ

Ўша куни Ангрендаги 9-шахтадан жўнатилган эшелон ўзига хос эшелон бўлди. Чунки вагонларга кончиларнинг беш йиллик якунловчи йилида зиммаларига олган социалистик мажбуриятларидан ташқари қазилган кўмир ортилганди.

...Ер остидаги забойларда портлашлар, моторларнинг гуриллаши, болталарнинг тарақ-туруқи кечаю-кундуз тинмайди. Шахтёр лампалари чақнаб турибди, унинг нурида транспортёрдаги тинимсиз кўмир оқими ялтирамоқда... Бу ерда биринчи участкада Толят Ахманов бригадаси ишламоқда. Бригада шахтада биринчи бўлиб беш йиллик планни бажарди.

Бригадада ака-ука Толят ва Ришат Ахмановлар ишлашади. Икковлари ҳам шахтада ишлаётганларига 25 йилдан ошди. Шу вақт ичида икковлари ер остидаги ҳамма ҳунарларни мукаммал ўрганиб олдилар.

Яқинда бригадага ёш йигитлар — Сергей Смирнов ва Александр Саклаков келиб қўшилдилар. Дастлабки кунлар улар қисилиб-қимтиниб юрдилар. Аввал ҳар қандай киши ҳам шу ҳолатга тушади: киши боши устида икки юз метрли ер қатлами туради, забойдаги ҳавони вентиляторлар юборади, кўмир чангидан қорайиб кетган кишининг юзида кўзи билан тишигина оқариб кўринади холос.

Ўшанда Толят йигитларга:

— Шахтёрлик ҳазилакам иш эмас. Ер остида иродаси кучли, дўстликнинг қадрини биладиган, бир-бирига ишонадиган кишиларгина ишлай олади. Ҳунарни эса ўргатиб қўямиз,— деди.

Йигитлар имтиҳондан ўтиб, бу ишни тасодифан танламаганликларини исбот қилдилар. Эндиликда Сергей ва Александр:

— Биз — шахтёрлармиз!— деб бемалол айта оладилар.

Юксак ном. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турғун Ҳасанов, КПСС XXV съезди делегати Абдураҳмон Маматов — тўққизинчи шахтада ишлаганларнинг ҳаммаси бу ном билан фахрланадилар.

(ЎзТАГ).

СУРАТДА: 9-шахтанинг А. Маматов бошлиқ пешқадам бригадаси аъзолари А. Ғаниев, Н. Кострикин ва Э. Рамазонов.

Э. Комич фотоси.

Нефтчилар туҳфаси

Фарғонадаги Киргили райони мактаблараро таълим комбинатининг устахонасида бирданига тўртта янги «цех» пайдо бўлди. Улар янги токарлик ва фрезерлик станоклари билан таъминланди, ҳар бир ўқувчига турли-туман асбоб жойланадиган шкаф ажратилди, верстак ўрнатилди.

Янги ўқув йили бошланишига Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг ишчилари ўқувчиларга ана шундай туҳфа тайёрладилар. Корхонада таркиб топган яхши анъанага кўра, комбинатни оталиққа олган нефтчилар ҳар йили мактаб ўқувчиларини шу тарика хушнуд этадилар.

Янги билим юртлари

Оқ олтин ва Боёвут районларининг марказларида янги ҳунар-техника билим юртлари очилди. Бу жойларда ишга туширилган иккита ўқув юртида Мирзачўлнинг қўриқдаги хўжаликлари учун механизаторлар тайёрланади. Уларда ўқув корпуслари, устахоналар, спорт иншоотлари бор.

Янги ўқув йилида Сирдарё областида қишлоқ хўжалигининг бўлажак мутахассислари 14 та ҳунар-техника билим юртида таълим оладилар.

Зеварда кони ишга тушди

МУБОРАК (Қашқадарё области). Муборак газни қайта ишлаш заводида хом ашё бериш суткасига миллион куб метр кўпайди. Фойдаланишга қабул қилиб олинган янги Зеварда кони қудуқларидан чиққан газ магистраль қувурларга ўтмоқда.

Зеварда кони беш йилликнинг якунловчи йилида «Муборакгаз» кончилик бошқармаси фойдаланишга топширган иккинчи кондир.

(ЎзТАГ).

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг аҳил коллективи КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахтада туриб, кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Маҳсулотлар сифатини яхшилашга катта эътибор беришяпти.

СУРАТДА: корхона 1-филиали тўқув участкасининг илғор ишчиларидан Холида Хафизова ва Раъно Шамсиева. М. Нуриддинов фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ГЕОЛОГЛАР ҲИССАСИ

СОФИЯ. Болгария давлат геология хизмати барпо этилганига 100 йил бўлди.

Халқ ҳокимияти йилларида Совет Иттифоқининг қардошлик ёрдами билан ватан геологияси гуркираб ривожланди.

Болгария геологлари совет методологияси ва техникасидан, совет олимлари ҳамда мутахассисларининг тажрибаларидан ва билимидан фойдаланган ҳолда ҳамда уларнинг бевосита иштирокида 1951 йилда Тюленево районида биринчи нефть конини топдилар.

Геологларнинг кашфиётлари туфайли металлургия саноатининг, айниқса рангли металлургиянинг ўз хом ашё базаси барпо этилди ва у мамлакат оғир саноатининг етакчи тармоғига айланди.

Ҳозирги вақтда Болгария геологлари замонавий юксак самарали техника билан қуролланганлар. Электроникадан, дистацион геология ва геофизика методларидан, космик аэрофотосъёмкадан кенг кўламда фойдаланилмоқда. Бугунги кундаги ва келгусидаги тадқиқотчилар энергетика хом ашёси манбаларини излаш билан шуғулланмоқдалар. Жумладан, Болгария Қора денгиз соҳилида тадқиқотлар бошлаб юборилди. Бу тадқиқотлар геология соҳасида Болгария — Совет ҳамкорлиги программасига мувофиқ ўтказилмоқда.

А. МИХАЙЛОВ.

Бўлажак съезд делегатлари

ГАВАНА. Куба коммунистлари ўз партиясининг декабрь ойида ўтказиладиган иккинчи съездига делегатлар сайламоқдалар. Ишчилар синфи, деҳқонлар, халқ зиёлиларининг энг яхши вакиллари ана шу анжуман ишида қатнашиш шарафига мушарраф бўлмоқдалар.

Шундай кишиларнинг бири Рикардо Иглесиас икки марта Миллий меҳнат қаҳрамони бўлиб, ёшлар оролида маҳсулотни қайта ишлаб берувчи фабрикада меҳнат қилмоқда. У қаҳрамонона йўл босиб ўтди. Батиста диктатурасига қарши яширин шароитда олиб борилган қаттиқ курашда қатнашди, бу диктатура ағдариб ташлангандан кейин халқ милицияси ташкилотчиларидан бири бўлиб қолди. Плайя-Хиронда милиция ротасига қўмондонлик қилди, оғир ярадор бўлди. У 1969 йилда партиянинг чақириғига биноан неча минглаб кўнгиллилар билан биргаликда Пинос оролини яшнаб турган боғу бўстонга айлантириш учун шу оролга жўнаб кетди. Пинос ороли ҳозир ёшлар ороли деб аталади.

Яқинда ўтказиладиган съездда, дейди Р. Иглесиас, мамлакатнинг сиёсати ва экономикасига доир энг муҳим масалалар, социалистик жамият қуриш йўлидан олға ҳаракат қилиб бориш масалалари кўриб чиқилажагини ҳаммамиз биламиз.

ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахти районида қурила бошланган электрлаштирилган замонавий темир йўл тармоғидан ҳар куни миллион нафардан кўпроқ йўловчи фойдаланади.

Темир йўл транспорти министри вакилининг хабар қилишича, қурилиш 1982 йилнинг июнига бориб битказилади. Шу пайтда Деҳли Осиё спорт ўйинлари қатнашчилари ва меҳмонларини қабул қилади.

Ҳалқа йўл ва бир неча тезкор шаҳар атрофи линиялари бутун Деҳли иттифоқ территориясида юк ва йўловчи ташиш проблемаларини ҳал этишда ёрдам беради ва у министрликнинг фикрича, Ҳиндистондаги бошқа районларнинг транспортчилари учун намуна бўлиб қолмоғи керак. Ҳукумат шу лойиҳани бажаришга 500 миллион рупия ажратади.

Темир йўл транспорти Ҳиндистон давлат секторининг энг катта тармоғи бўлиб, унда 2 миллионга яқин киши банд. Ҳозир темир йўлда юкларнинг учдан икки қисми, барча йўловчиларнинг ярмидан кўпи ташилмоқда. Ҳар куни мамлакат перронларидан 10 мингдан кўпроқ поезд жўнаб туради.

Ҳиндистон темир йўлларининг узунлиги жиҳатидан (61 минг километрга етган) жаҳонда тўртинчи ўринда туради. Аммо мамлакат ҳукумати миллий экономиканинг тез ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш учун бу етарли эмас деб ҳисоблайди. Масалан Ҳиндистоннинг шимоли-шарқи ва жанубидаги кўпгина районларида темир йўл алоқаси йўқ. Ҳозирги қадар мамлакатдаги темирйўлларнинг 6 процентигина электрлаштирилган.

Бу проблемани ҳал этиш учун эски йўллар янгиланмоқда ва янгилари қурилмоқда. Яқин икки йил ичида 200 километрлик йўл шимоли-шарқдаги Ассам ва Манипур штатларини боғлайди, Жанубдаги Керала, Карнатака, Андхра-Прадеш штатларида янги темир йўллар қурилади. 1985 йилга бориб яна бир неча минг километр темир йўлни электрлаштириш мўлжалланади.

В. ГОЛОВНИН.

СЪЕЗДГА ТАЙЁРГАРЛИК

БОГОТА. Колумбия коммунистлари ўзларининг шу йилнинг 7 ноябридан 11 ноябригача ўтказиладиган XIII съездига тайёргарлик ишларини кенгайтириб юбордилар. Колумбия Компартиясининг Марказий Комитети шу муносабат билан эълон қилган «Сиёсий тезислар лойиҳаси» барча партия ташкилотларида ва ишчилар синфининг асосий марказларида муҳокама қилинмоқда. Компартиянинг мана шу сиёсий ҳужжатида халқаро вазиятга баҳо берилган, Колумбиядаги сиёсий ва иқтисодий аҳвол анализ қилинган, мамлакат меҳнаткашлари ва бутун халқининг ўз ҳуқуқлари ва демократия учун, касаба союз ҳаракатининг бирлиги учун кураши баён этилган, партиянинг ташкилий проблемалари ва бошқа масалалар таҳлил этилган.

Яқин ҳафталар ичида бутун мамлакатда партия конференциялари ўтказилади, уларда съездга делегатлар сайланади. Съездга тайёргарлик юзасидан «XIII съезд минбари» номли махсус бюллетень нашр этила бошланди. Унда партия раҳбарлари ва оддий аъзолари «Сиёсий тезислар лойиҳаси»да баён этилган пробелмалар хусусидаги фикрларини билдирмоқдалар.

Колумбия Компартияси Марказий Комитети ижроия комитети аъзолигига кандидат Теофило Фореро «Вос пролетариа» газетасида эълон қилинган мақоласида бундай деб ёзади: коммунистлар ўз съездига тайёргарлик чоғида назарий проблемаларни ҳам, шунингдек Колумбия революциясининг амалий вазифаларини ҳам таҳлил этишлари керак. Партиянинг бўлажак олий анжумани қарорлари Колумбия халқи революцион ҳаракатининг йўлларини кўрсатиши лозим, деб таъкидлайди у.

УЙ-ЖОЙ ТАНГЛИГИ САБАБЛАРИ

БОНН. ГФР статистика бошқармаси хабар беради: 1979 йилда мамлакатда 1973 йилдагига нисбатан икки баравар кам, 1979 йилда аввалги йилдагига қараганда 10 мингта кам квартира қурилди. Ҳолбуки, ёшлар ишлари, оила ва соғлиқни сақлаш министрлигининг маълумотларига қараганда, ГФРда қарийб 260 минг уй-жойсиз киши бор. Уй-жой қурилиши учун ажратилаётган маблағларнинг камайтирилиши ва уй-жой учун тўланадиган ҳақнинг ҳаддан ташқари кўплиги ана шундай танг аҳвол сабабларидан биридир.

Ғарбий Германиядаги оилалар, деб ёзади «Унзере цайт» газетаси, ойлик иш ҳақининг 20 процентдан тортиб то 30 процентигача бўлган қисмини уй-жой учун тўлашга мажбурдир.

ГДР. Савдо йўллари чорраҳасида жойлашган Росток, Висмар, Штральзунд портлари ҳар йили беш мингдан зиёд кемаларни қабул қилади. Уларнинг юк обороти миллионлаб тоннани ташкил этади.

СУРАТДА: Росток порти акваториясини кенгайтириш ишлари олиб борилмоқда. Бу ерда озуқа, дон, ўғитларни қайта ишлайдиган махсус причаллар қурилмоқда. АДН—ТАСС фотоси.

Электр транспорти муаммолари

НАМУНАЛИ ТАРТИБ БЎЛИШИ УЧУН

Метро — бу нодир тезюрар ер ости транспорт воситасигина эмас. Метро — бу ер устки транспортининг барча ходимлари учун пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти, станция ва ҳаракатдаги составнинг тартибли, тоза сақланиши, эстетик руҳи, ҳаракат мунтазамлиги ва йўл ҳақи тўланиши устидан қатъий назорат ўрнатилганлиги билан намунали мактабдир.

Эндиликда троллейбус ва трамвайларнинг кўпчилик ҳайдовчилари метрочиларнинг яхши тажрибасини қўллаб, бекатларни аниқ ва тушунарли эълон қилишяпти, ўз машиналарини тартибли сақлашаяпти. Айрим ҳайдовчилар ҳатто кўкка бўй чўзаётган шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари ҳақида ғурур билан сўзлаб беришади.

Чиндан ҳам шаҳримиз кўз ўнгимизда ўсяпти. Бутун иттифоқимиздангина эмас, балки хорижий эллардан ҳам ўн минглаб меҳмонлар келишади. Шу боисдан ҳам кишилар «Ҳар бир пассажирга ғамхўрлик қилган ҳайдовчиташаккурга лойиқ» дейишади.

Тошкент янги либосгагина бурканиб ва кўкка бўй чўзаётганигина йўқ, балки унинг транспорти сафи ҳам янги, чиройли, қулай составлар билан тўлиб боряпти. Улар ҳайдовчилар учун ҳам, пассажирлар учун ҳам қулай, чиройли, кўп ўринли.

Шаҳар хўжалигининг бу тармоғидаги ўсиш ва ютуқлар очиқ-ойдин бўлишига қарамай, бартараф қилиниши мумкин бўлган камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бу баъзан хизмат кўрсатиш маданиятининг пастлиги, ҳаракат мунтазамлигининг бузилиши ва билетсиз юрувчиларга қарши курашнинг етарли даражада эмаслигидадир.

Айрим ҳайдовчиларнинг микрофон бўла туриб бекатларни эълон қилмаслигини қандай баҳолаш мумкин? Ахир шундай пайтлар ҳам бўладики, керакли ва кераксиз гапларни ортиқча гапириб, бекатни эса эълон қилишмайди.

Бекатни эълон қилишдан мақсад нима? Бу, биринчидан одамларни ўз вақтида тушишга тайёрласа, иккинчидан пассажирларнинг олдинга ўтишларига, орқа майдончани чиқувчиларга бўшатиб қўйишга имкон беради.

Бир куни бир ҳайдовчининг ўз ишига яхши муносабатда бўлиши ҳақида фикр билдирмоқчи бўлдим. Унинг кабинаси ёнидаги «Ҳайдовчи» деб ёзилган табличкада фамилияси бўлса керак деб олдинга ўтдим. Афсуски, табличка бор эди-ю, фамилия йўқ эди. Ахир, яхши кишиларнинг ишини мақташ, кайфиятини кўтариш истаги бўлади. Айрим ҳолларда эса камчиликни кўрсатиш керак бўлади. Бундай пайтда ҳамма ҳам кимлигини бажонидил айтавермайди. Маршрутларнинг раҳбарлари арзимас бўлиб кўринган бу нарсага эътибор беришлари лозим. Масалан, қуйидаги вазиятни олайлик: 11-трамвай ҳайдовчиси «Навоий театри» бекатида тўсатдан «Вагон Марказий бозоргача боради» деб эълон қилади. Шунда пассажирларнинг ғала-ғовури бошланади.

— Нима бўлди? Авариями?

— Йўқ. Графикка тушиб олишим керак,— жавоб қилади ҳайдовчи.

Бундай воқеаларни троллейбус йўналишларида ҳам кузатиш мумкин. Масалан, 11-маршрут тез-тез Низомий номли педагогика институти рўпарасида «бурилиб» кетади.

Кунлардан бир кун пассажирлардан бири мендан: «Маршрутларнинг ўзбошимчалик билан қисқартирилиши давлатга қанча зиён келтиришини билмайсизми?» деб сўради. Шошилиб турган эдим, саволга эътибор бермадим, лекин ўйлаб кўрсам саволнинг тубида катта маъно бор экан. Биринчидан, бундай ҳайдовчи кира планини бажармайди, иккинчидан юзлаб пассажирларни йўлда кутиб қолишга мажбур этади, учинчидан у ойлик маошини тўлиқ олса керак.

Ижодий ишларим тақозоси билан мамлакатимизнинг кўпгина марказий шаҳарларида бўлиб тураман. Сафардаги бир воқеа эсимга келди. Рига яқинидаги «Будулти» ижодкорлар уйидан Булдури деган жойга автобусда йўлга чиқдим. Йўлда майдалаш учун ҳайдовчига йигирма тийин узатмоқчи бўлдим. Ҳеч ким қўлимдан олиб узатгиси келмайди. Бундан ранжиб ўзим ҳайдовчи ёнига бордим. Шу пайт орқадан овоз эшитилди:

— Гражданин, ҳайдовчига ҳалақит берманг.

Ҳайдовчи менинг бирорта саволимга жавоб бермади, майдалаш ҳақидаги илтимосимга эътибор ҳам қилмади. Бекатга келгач, у менга транспортга чиқишдан олдин билет ҳақида ўйлашим лозим эканлигини уқтирди. Бизда бу нарса қандай йўлга қўйилган? Ҳайдовчи бекатларда ҳам, ҳаракат пайтида ҳам билет сотади. Бунинг устига у ҳам шофер, ҳам ҳуқуқи бўлмасада контролер. Шуниси ачинарлики, айрим ҳолларда у бу ишни меъёридан ошириб юборади.

Фикримча, ишлатилган билетлардан қайта фойдаланиш молия ва давлат интизомини бузишгина эмас, балки ҳайдовчиларни ахлоқий ва маънавий тарбиялашдаги катта камчилик эканлигини транспорт ташкилотларининг раҳбарлари билишлари керак. Бу сиёсий-тарбиявий ишдаги жиддий камчиликнинг натижасидир.

Ҳайдовчиларнинг билет сотишларига чек қўйиш зарурлиги ҳақида радио, телевидениеда эшиттиришлар берилган, газеталарда ёзилган эди. Негадир бу таклифлар амалга ошмаяпти.

Ҳайдовчиларни рағбатлантириш системасини тўла-тўкис кўриб чиқиш вақти келди. Ҳозир улар фойда планини бажаришса, рейслар бўйича бажаришмаса ҳам мукофот олишади. Бунинг натижасида улар қоидани бузишга ўтишади: пассажирлар чиқиши учун орқа эшикни очишмайди, ортиқча назорат қилишади.

Транспортдаги назорат ҳақида кўп гапириш мумкин, лекин мен бир масала устида тўхтайман. Бир куни кечки соат 10 да бекатда узоқ туриб қолдим. Анча вақтдан кейин 24-трамвай келди ва мен вагонда қизил боғичли кишига дуч келдим.

— Трамвай нега узоқ вақт кутдириб қўйганлигининг сабабини билмайсизми,— деб ундан сўрадим.

— Билмайман,— жавоб қилди у.

— Сиз контролерсиз-ку. Нега билмайсиз,— яна сўрадим.

— Мен бор-йўғи билет контролериман,— шу заҳоти жавоб берди у.

Транспорт ташкилотларининг раҳбарларидан контролерларнинг вазифасини кучайтириш, уларга ўз участкаларида ҳайдовчилардан ҳаракат мунтазамлигига, пассажирлардан чиқиш ва тушиш, йўл ҳақини тўлаш қоидаларига риоя этишни талаб қилишни топшириш мумкин эмасми деб сўрагинг келади. Майли, бу тўла ҳуқуқли контролер тегишли шахслардан бекатларнинг, транспорт салонларининг ва ҳоказоларнинг тегишли даражада тоза сақланишини талаб қилсин.

Транспортда тартиб сақлаш ишида пассажирларнинг катта роль ўйнаши шубҳасиз. Шундай воқеа бўлган эди. Яқинда Москвада троллейбусга ўтириб, Кутузов проспекти бўйлаб кетдим. Ярим бекат ҳам юрилмаган эди, ёнимда ўтирган пассажир мендан сўради:

— Нега билет олмаяпсиз?

— Менда йўл карточкаси бор,— деб жавоб қилдим ва чўнтагимдан карточкани чиқардим.

— Чиқишингиз билан кўрсатишингиз керак эди. Сизнинг чўнтагингизда нима борлигини мен қаёқдан билай,— тушунтирди у.

— Нима, сиз контролермисиз?— қизиқиш билан сўрадим.

— Йўқ, биродар, жамоат транспортида кетаяпсиз. Жамоатчилик пассажир транспорти билан боғлиқ барча масалаларни назорат қилишга ҳақли. Транспорт ўзимизники ва уни сақлаш, унинг рентабеллиги учун курашишимиз лозим.

Бунга қўшимча қилиш қийин. Пассажирларнинг ҳуқуқ ва бурчлари ҳақидаги ҳақ гап шу.

Е. ХАИМОВ,
СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

Адабиёт ва санъат

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин 55 томлик тўла асарлар тўпламининг 53-томини ўзбек тилида нашр этди. Китоб КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида нашрга тайёрланди ва Тошкент полиграфия комбинати босмахонасида чоп этилди.

ЖОНАЖОН ЎЛКАНИ ШАРАФЛАБ

Самарқанддаги М. Горький номли марказий маданият ва истироҳат боғида самарқандлик ҳаваскор рассомлар асарлари виставкаси очилди. Ҳаваскор рассом ва графиклардан йигирма кишининг бу экспозицияси КПССнинг бўлажак XXVI съездига бағишланган. Виставкада намойиш этилаётган қирқдан зиёд бадиий асар самарқандликларнинг кундалик меҳнати, жонажон ўлканинг гўзаллиги ҳақида ҳикоя қилади.

БУЮК адиб Л. Н. Толстой ҳар сафар нотаниш авторнинг китобини қўлига олиб, хаёлан унга: «Қани сен қанақа одам экансан? Мен биладиган одамлардан фарқинг нимада ва бизнинг ҳаётимизга қай хилда қараш кераклигини айтмоқчи бўляпсан; ўзинг уни бошқача кўра оласанми?» деб савол берар экан. Башарти муаллиф таниш ёзувчи бўлса, «Сен қанақа одамсан?» деб айтилмайди-ю, лекин мана бу хилда

ЁШЛАР ИЖОДИ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

ХАЁЛИЙ, АММО ҲАЁТИЙ

мурожаат қилинади: «Бу гал нима янгилик бера оласан. Менга ҳаётнинг яна қайси қирраларини ёритиб бермоқчисан?»

Бу саволларга жавоб топилар экан, ҳар бир муаллифнинг у бошловчими ёки танилиб қолган кекса адибми — ўзига хос бетакрор овози, одамлар дардини англай билиши, ғоявий-эстетик позицияси равшан бўлади.

Мен ҳар гал газета ва журналлар саҳифаларида Ҳожиакбар Шайхов, Тоҳир Малик, Маҳкам Маҳмудов, Мурод Ҳидир, Асқар Қосимов, Қудратилла Дўстмуҳамедов, Хуршид Дўстмуҳамедов, Рустам Обидов ва Озода Абдуллаеваларнинг бирор ҳикояси ёки қиссасини учратиб қолсам, аввало уларга Л. Н. Толстой сўзлари билан: «Хўш, бу гал нима янгилик бера оласан, менга ҳаётнинг яна қайси қирраларини ёритиб бермоқчисан?» деб мурожаат қиламан.

Бу саволларга бира тўла жавоб олиб қониқсам, бирда ўй-хаёлларимни йиғиб ололмай гарангсиб қоламан. Гарангсиб қолган пайтларим ўзимга-ўзим тасалли бераман: ахир илмий-саргузашт жанрида ёзиш осон эмас, сўнгра бу соҳада изланишлар давом этаётир, изланишлар бор жойда ютуқлар ва албатта камчилик-нуқсонлар ҳам бўлиши табиий. Бас, шундай экан, гап ҳозир сўнгги йиллар ёшлар адабиётида ўзига яраша тўлқин ярата олган Ҳожиакбар Шайховнинг илмий-саргузашт асарлари хусусида.

Аввало Ҳожиакбар ҳақида икки оғиз сўз. Бу ўта камсуқум, камтар йигит даврангизга кириши билан кайфиятингиз кўтарилади, суҳбат яна ҳам қизиб кетади. Ҳожиакбарни гапга солиш қийин. Лекин у бир очилиб, қизишиб гапирса борми, тўхтатиш ҳам осон бўлмайди. Гапнинг рости, унинг илмий-техниканинг сўнгги ютуқлари ҳақидаги бири-биридан қизиқ ҳикоялари тингловчиларни сеҳрлаб қўйди.

Илмий-фантастик асарлар ёзишга бўлган қизиқиш Ҳожиакбар Шайховда ўрта мактабда ўқиб юрган кезлари туғилган эди. У «7 — СЭР» деб номланган илк ҳикоясини ўнинчи синфда ўқиб юрган пайтлари ёзади.

Бир пайтлар машҳур бўлган Айзек Азимовнинг «Мен Роботман» ҳикояси ва Геннадий Горнинг «Қайсар суҳбатдош» романи Робот билан инсоннинг савол-жавоблари асосига қурилган эди. Агар бу учала асар бири-бири билан қиёс қилинса, Ҳожиакбарнинг ҳикояси заиф, нимжон бир нарса бўлиб қолади. Нега? Сабаби шуки, «7 — СЭР» ҳикояси нуқул техник маълумотлар билан кўмилиб қолган. Айтилмоқчи бўлган теран фалсафий фикр юзида қолиб кетган.

«7—СЭР» ҳикоясининг сюжет қурилиши, қаҳрамон характерининг тузилиши заиф бўлса ҳам, муаллифнинг ҳаётий-воқеаларни, одамларни ўзига хос тарзда кўришга интилганлиги шундоққина кўриниб турибди.

Бу ҳикоянинг нашр қилинганлигига ҳам мана ўн олти йилдан ошиб кетибди. Шу ўтган йиллар ичида Ҳожиакбар Шайхов ўнлаб ҳикоялар, қиссалар, илмий очерклар ёзди. Унинг ҳикоялари ва айрим қиссалари рус тилига таржима қилинди. «Правда» газетаси Ҳожиакбар Шайховнинг «Рене жумбоғи» қиссасига ижобий баҳо берди. Бугунги кунга келиб, илмий-фантастик жанрининг республикамиздаги тараққиётини Ҳожиакбарнинг асарларисиз тасаввур қилиш қийин бўлиб қолди.

Адиб ўзининг ҳаёт йўли ва ижодий изланишларини хотирлаб, қуйидагиларни ёзади:

Орадан йиллар ўтиб, ижодий тажриба орттиргач, шундай хулосага келдимки, илмий-саргузашт асар бу даставвал бадиий адабиётнинг бошқа турлари каби инсон, унинг тақдири, руҳий дунёси ва камчиликлари билан боғлиқ, айни пайтда у келажак ва ўтмиш ҳақида, чексиз коинот ва одам оёғи етмаган олис сайёрлар ҳамда Ердаги турли ғаройиб ва ажойиб тилсимотлар хусусида мушоҳада юритади. У фан ва техниканинг юксак даражадаги тараққиёти ва ютуқларини бадиий таърифлаш, айрим ҳолларда башорат қилиш билан бирга, бу тараққиёт олдинга сураётган социал, ижтимоий ва маънавий характердаги катта-кичик муаммоларни бадиий таҳлил қилади, уларга оригинал услубда жавоб беришга, инсониятни ўз ҳаётий фаолиятлари билан билиб-билмай юзага келтираётган нобоп оқибатлардан огоҳ этишга интилади.

Ҳожиакбар Шайховнинг илмий-фантастик асарлар табиати хусусидаги фикрларини атайлаб келтираётганлигимизнинг сабаби бор. У жаҳон бадиий фантастик адабиётининг йирик намоёндалари ҳисобланган Герберт Уэлс, Жюль Верн, Эрнест Гофман, Айзек Азимов, Роберт Шекли, Пьер Буль, Курт Воннегут, Станислав Лэм, Александр Беляев, Иван Ефремовлар ижоди билан яхши таниш. Ҳожиакбар ўзининг илмий-фантастик асарлар ёзишига халқ оғзаки ижодининг кучли таъсири борлигини ҳам айтган эди. Ростдан ҳам нега биз илмий-фантастик ҳикоялар, қиссалар хусусида сўз юритганимизда нуқул Ғарб фантастларининг номини тилга оламиз. Ахир Гўрўғли»нинг Ғиркўкни миниб, бир зумда мағрибдан машриққа етгани, унинг юрти «саксон сардобали Чамбил, тўқсон тўпхонали Чамбил, олтин дарвозали Чамбил» эканини ҳаммамиз болалик йилларимизда мириқиб эшитганмиз-ку! Ахир, Гулрухсор парининг канизлари билан «палак қушига миниб, тўққиз кеча-ю, кундуз учиб», Чамбил шаҳрига боргани шунчаки эрмак учун тўқилган чўпчак эмас. Бир эслаб кўринг: «Гўрўғлининг каттакон ёри оға Юнус пари ҳар кун саҳар чоғида уйқудан турар эди, ювиниб, тараниб, ўз тирноғига қарар эди, оламда бўлар савдони англаб билар эди».

Миллий заминга таяниб туриб илмий-фантастик асарлар ёзиш Ҳожиакбар Шайховнинг тенгдошлари Тоҳир Малик, Маҳкам Маҳмудов, Асқар Қосимовларнинг ижодида чуқур томир ёйган. Булар ижодидаги ана шу гоҳо кўз билан кўриб бўлмайдиган «қон томирлари»да жамиятнинг ўткир проблемалари қаламга олинган.

Тоҳир Малик билан Ҳожиакбарнинг ҳикояларида ғарб фантастларининг ижодий анъаналарига эргашиш бирмунча кучли. Шу туфайли, кўпинча унинг қаҳрамонлари номаълум сайёраларга йўл оладилар, турли қизиқарли воқеаларни бошдан кечирадилар. Гоҳо унинг тескариси бўлади.

Ҳожиакбар ўз ҳикояларини китобхонлар диққатини жалб қиладиган даражада қизиқарли қилиб бошлайди. Масалан, «Келгиндилар» ҳикоясида қаҳрамон ерликлар орасида биринчи бўлиб нотаниш сайёрадан келган одамларни кўриш шарафига муяссар бўлади. Катта Галактиканинг Оқ Айиқ сайёрасидан келган меҳмонлар ерга қўнаётганида бахтсизликка учрайди, ракетасининг реактори бузилиб қолади. Далада пахта териб юрган Асад номаълум кимсаларнинг телепатик йўл билан унга мурожаат қилишидан ажабланади. Капитан Эттонинг айтишича, бузилган реакторни тупроқда истиқомат қилувчи «митти» ишчиларгина тузата олиши мумкин. Улар самимий ёрдами ва берган беғараз ёрдами туфайли Асадни селизатор билан тақдирлайди. Селизатор — бу шундай аппаратки, у дастлаб одам миясининг биотокларини ўзига қабул қилиб олади, маълум фурсатдан кейин эса, ана шу биотокларни атроф-муҳитга чиқариб беради. Бу фазилати билан селизатор инсоният олдида турган кўпгина чигал масалаларнинг ечилишига ёрдам қилиши мумкин. Бу нима? Илмий фаразми? Ҳа, илмий фараз. Узоқ йиллардан буён фанда ҳам микроблар ҳақида бир-бирини инкор қилувчи тортишувлар ҳамон давом этиб келмоқда. Бу тортишувга Ҳожиакбар Шайхов ҳам ўзининг муносабатини билдирган.

Ҳикояда ерликлар вакили Асад билан нотаниш сайёрадан учиб келган капитан Эттонинг хулқи, одоби, хатти-ҳаракати, қилиқлари бирмунча қизиқарли тасвирланган. Аммо адибнинг асосий диққат-эътибори селизаторнинг фазилатларини таърифлашдан нарига ўтмаган, деган таассурот қолдиради. Бундай фан ва техника ютуқларини оммалаштиришга интилиш Ҳожиакбарнинг «Тошдаги излар», «Марс, Фобос, Деймос ва инсон», «Майдон паноҳида» сингари ҳикояларига ҳам хос. Ҳа, Ҳожиакбар Шайховнинг юқоридаги ҳикояларида маърифий томонлар кўп. Аммо булар ҳали илмий-фантастик асарлар яратиш йўлида ташланган илк қадамлардир.

«Бадиий саргузашт асарда, — деб ёзади Ҳожиакбар Шайхов ўзининг «Илмийлик ва афсонавийлик муаммолари» номли мақоласида, — илмийлик асло биринчи планга чиқиб кетмаслиги, илмийлик ва техникавийликнинг ажойиб ва кишини ҳайратга солувчи таъриф-тавсифига берилиб, адабиётнинг асосий таҳлил объекти — инсон ва унинг руҳий дунёси унутилиб қўйилмаслиги керак. Лекин айни пайтда бу нарса бизга: «Саргузашт асар илмийликнинг қурбони бўлиши керак эмас!» деган гапни шиор қилиб олиб, ўз илмсизлигимизни хаспўшлаш ҳуқуқини ҳам бера олмайди».

Бу айтилган фикрларга қўшилмай иложимиз йўқ. Ҳожиакбарнинг «Инқироз», «Қатл», «Профессор Жавҳарий» ҳикояларида илмий проблемалар билан кишилар руҳининг жонли тасвирларини учратамиз.

«Рене жумбоғи» илмий-фантастик қиссаси Ҳожиакбар Шайховнинг қалами қайралиб, ижодий тажрибаси ортиб бораётганлигини кўрсатди. Агар адиб ҳикояларини нуқул илмий проблемалар асосига қурса, қиссаларида ўзи яшаб турган заминнинг ташвишларини ҳам ўйлай бошлайди. Шу маънода фазогир Азизов образи ўзига хос топилма бўлди. «Рене жумбоғи» қиссаси билан танишган адибнинг нимадир демоқчи бўлаётганини ва ана шу нимадирни айтмай ўзини жиловлаётганини сезиб туради.

Орадан беш-олти йил чамаси вақт ўтди. Адаб яна Азизов образига қайтди ва «Зиё тошлари» қиссасини ёзди.

Олмос Азизов «Рене» экспедициясидан қайтганидан бери гарчанд уч ойга яқин вақт ўтган бўлса ҳам, у яна фазони қўмсаб қолган. Ерда ўзини қандайдир руҳан оғир ва лоҳас ҳис қила бошлайди. Шубҳасиз, булар фазогирнинг шахсий кечинмалари билан боғлиқ, яъни бу кечинмалар ипининг бир учи марҳума рафиқаси Кларага бориб тақалади. Аммо бу масаланинг бир томони. Иккинчи, эҳтимол, кучлироқ томони, Азизовнинг табиатида болалигидан мавжуд бўлган синчковлик ва қизиқувчанликда эди.

Олмос Азизовнинг номаълум «Зиё» сайёрасига учиш олдидан кечирган ўйлари, изтироблари қизиқарли ҳикоя қилинган. «Зиё» ҳақидаги тасвирлар ҳам аниқ ва равшан берилган.

Мана, Олмос Азизов Ердан телеграмма олди: Тез кун ичида Ерга қайтиш керак, акс ҳолда юлдузкезар кема «Зиё» сайёраси билан аксилоламга йўл олади. Агар шу айтилган муддат ичида парвоз тугалланмаса, «қора туйнук» таъсирига кириб, бутунлай ҳалок бўлиш мумкин. Лекин Азизов мард одам эмасми, у нима қилиб бўлса-да, аксилолам сирини билишга қасд қилади.

Хўш, илмий китобларда тез-тез тилга олиниб турган бу сирли «қора туйнук»нинг ўзи нима?

Коинотда жуда кўп «қора туйнук»лар мавжудлиги ҳақидаги тахминлар қадим-қадим замонларда ҳам пайдо бўлган. Ўшанда олимлар ҳозир ҳийла ибтидоий, яъни математик усуллар билан уларнинг мавжудлигини ҳисоблаб топишган. Ундан анча илгарироқ эса, коинот ўзаро фазо вақт бўйичагина бир-бирларидан фарқ қилувчи жуда кўп параллел дунёлардан ташкил топганлиги ҳақидаги ғоялар айтилган эди. Йигирманчи асрнинг охирига келиб олимлар яна кутилмаганда устма-уст жойлашган оламлар ҳақидаги ғояга қайтишди...

Олмос Азизов билан Адам не-не ташвишларни бошларидан кечиришади. Азизов вазият қалтис бўлса ҳам қутулиб кетиш, омон-эсон Ерга етиб боришни ўйласа, Адам борган сари умидсизлик гирдобига ўралар, ҳаётдан умидини узар эди. Азизов митти роботлар ёрдами билан антиқа кема ясайди ва таваккал қилиб, шу кема билан аксиломдан қутулиб кетмоқчи бўлади. Тан олиб айтиш керакки, Азизовнинг табиатнинг ёввойи кучларидан фойдаланган ҳолда космик кема ясаб учиш олдидаги руҳий изтироблари ҳаққоний тасвирланган. Энг муҳими, биз Азизовнинг хатти-ҳаракати, унинг идеаллари ва ғояларига чиппа-чин ишонамиз.

1971 йилнинг сентябрь ойида таниқли совет олими В. Амбарцумян бошчилик қилаётган Бюракан обсерваториясида жаҳон олимларининг симпозиуми бўлиб ўтди. Симпозиумнинг бош мавзуи қилиб нотаниш сайёраларда яшовчилар билан алоқа қилиш масаласи қўйилди. Масаланинг шу тарзда қўйилиши ва симпозиумда сўзга чиққан совет олими И. С. Шкловский билан америкалик Карл Саганларнинг математик ҳисоб-китоблар асосида нотаниш сайёралардан учган космик кемаларнинг она-Ерга ўн минг марта келиб-кетишлари ҳақида берган қизиқарли маълумотлари илмий-фантастиканинг реалистик асосларини яна бир бор тасдиқлайди.

Пирмат ШЕРМУҲАМЕДОВ,
филология фанлари доктори.

Қатралар

Қайсиндир яхши фазилатларимдан бири йўқолган экан, демак, менга яна бир нуқсон илашган бўлади.

∴ ∴ ∴

Кеча ва кундузни барча кўзи очиқ одамлар фарқлайди. Аммо инсон қалбининг яхши, ёмон хислатларини ҳамма ҳам тушуниб етолмайди.

∴ ∴ ∴

— Ҳаёт— ечими номаълум мураккаб масала.

∴ ∴ ∴

Севги мўъжиза эмас, севиш мўъжиза.

∴ ∴ ∴

Тоза юрак бу — ҳавасли кўз, ҳасадсиз қарашдир.

∴ ∴ ∴

Қуёшнинг тафтидан ўт-ўлан, инсон меҳридан кўнгил ўсади.

∴ ∴ ∴

Чала ёнган ўтин армонли юракка ўхшайди. Ёниб ёнолмайди, куйиб кулга айланолмайди.

∴ ∴ ∴

Агар иродали бўлсанг, қувончингни қайғулар ичидан ситиб ол.

∴ ∴ ∴

Хатоларимиз танадаги жароҳат излари каби одамларнинг кўз ўнгида туради.

∴ ∴ ∴

Ишончсиз босилган қадамдан ночор из қолади.

∴ ∴ ∴

Баъзан ёнингда ўтириб, сенга қўшилиб йиғлашиб, дардлашиб туриб ҳам сени тушунмайдилар.

∴ ∴ ∴

Кўчадаги ёлғиз тошни ҳар ўткинчи тепиб ўтади.

∴ ∴ ∴

Ёлғизни кўпинча ўлим ҳам четлаб ўтади.

∴ ∴ ∴

Баҳор бутун оламга зийнат улашади, аммо тош тошлигича қолаверади.

Дилшода САИДОЛИМОВА.

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

НОЁБ САНЪАТ ДУРДОНАЛАРИ

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг Ўрта Осиё халқ санъати бўлимида Бухоро зардўзлик санъати кўргазмаси намойиш этилмоқда. Икки залдан иборат кўргазмада олтмишга яқин экспонат бор. Булар Бухоро амирлиги ва Совет Ўзбекистони даврида яратилган турли хил зардўзлик санъати намуналаридир.

Зардўзлик санъати эрамизнинг дастлабки асридан бошланган бўлиб, салкам икки минг йилдирки, эъзозланиб келинмоқда. Революцияга қадар зардўзлик билан кўпроқ сарой аҳлларининг кийимлари, эркак ва хотин-қизларнинг турли уст-бошлари: дўппи, этик, камар, пешонабоғ, ҳамён; отлар учун анжом ва бошқа буюмлар безатилар эди.

Аслида Бухорода пайдо бўлган, халқ каштачилигининг ноёб турларидан ҳисобланган ана шу зардўзлик санъати асосан XIX асрнинг иккинчи ярми ва XX асрда ривожланди. Амир даврида бу санъат тури билан фақат эркаклар шуғулланарди. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг зардўзлик янада ривожланиб, аёллар ҳам бу соҳада ўз маҳоратларини намойиш эта бошладилар.

Зардўзлик санъати ўзининг яратилишига кўра халқ каштачилигига яқин туради. Аниқроқ айтганда, каштачилик вужудга келгандан сўнг унинг заминида зардўзлик юзага келган. Асрлар давомида бу санъатнинг ҳозирги ўзига хос техник томонлари вужудга келди. Зардўзлик учун асосий материал мис, кумушдан тайёрланган турли хил металл иплардир. Зар тикиладиган барча буюмлар асосига турли хилдаги сидирға духобалар олинади. Ҳозирги пайтда уларга металл иплардан ташқари ҳар хил рангдаги ипаклар ҳам қўшиб тикилмоқда.

Бухоро зардўзлик санъати ўзига хос мураккаб томонларга эга. Масалан, бирор духобага зар тикиш учун тўрт бурчак ёғоч керки олинади. Сўнг зар, рангли ипак билан духобага тикиб чиқилади. Зардўзлик тикилишига кўра бир қанча турларга бўлиниб, ҳозирда улардан асосан икки хили: «зардўзи-заминдўзи», яъни бутун мато юзасини зар чеклар билан қоплаб чиқиш ва «зардўзи-гулдўз» (расмлар устидан гул тикиш) кўпроқ қўлланилади. Унга тушириладиган турли гуллар тасвири картон ёки қалин қоғозлардан қирқиб, сўнг устидан тикилади.

Кўргазмадан ўрин олган зардўзлик намуналарини кўздан кечирсак, ундаги безаклар асосан ўсимликсимон нақшлардан ташкил топганини кўрамиз. Фақат намойиш кунлари кийиладиган шоҳ, маликалар либосларида қилич, тож, салла, қуёш, мажнунтол суратларини, от анжомларида эса тумор каби тасвирларни учратамиз. Эркаклар либослари кўк, аёлларники эса қизил духобаларда кенг ҳажмда тикилган. Катталигини кўрган томошабинлар «илгари шундай улкан гавдали кишилар бўлганмикан?» деб ҳайратланишади. Илгариги одамлар ҳам гавда жиҳатидан бизга ўхшаган. Аммо бу либослар басавлат кўриниш учун қават-қават кийимлар устидан кийилган.

Бизнинг давримизда зардўзлик санъати ихчамлашди. Нақшлари ҳам замонавийдир. Бодом гули, пахта, юлдуз, ўроқ, болға, герб ва бошқа тасвирлар совға буюмлари ва санъаткорларнинг кийимларига тикиладиган оммавий нақшлардир.

Бухородаги «Октябрь 40 йиллиги» номли зардўзлик фабрикаси халқ амалий санъатининг шу тури ривожига муносиб ҳисса қўшаётган корхоналардан биридир. Бу ерда ўзининг чеварлиги билан республикада донг таратган Н. Алимов, Г. Муҳамедов каби кекса зардўз усталарнинг шогирдлари, Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Маъсума Аҳмедова, Р. Ҳакимова, Н. Султонов ва бошқалар ўзларига хос йўналишда зардўзлик буюмлари яратиб, бу санъат турига навқирон руҳ бахш этмоқдалар.

Шу кунларда намойиш этилаётган кўргазмани совет томошабинлари билан бир қаторда хорижий мамлакатлардан келган меҳмонларимиз ҳам қизиқиб томоша қилаётирлар.

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

* * *

СУРАТДА: XIX асрда бухоролик усталар қўли билан яратилган зардўзлик асари.

ЎН САККИЗ ЁШЛИЛАР ҚЎШИҒИ

Мен қалбимни нурларга
чайдим,
Кўзим қолди ўтли қуёшда.
Бугун ёшим ўн саккизда гар,
Демак қуёш ўн саккиз ёшда.
Ер юзини гуллатувчи мен,
Изим бордир боғу, тоғ-тошда.
Бугун ёшим ўн саккизда гар,
Демак одам ўн саккиз ёшда.
Ёшлигимни куйлай баралла,
Бир булбул тенг келар
куйлашда.
Бугун ёшим ўн саккизда гар,
Демак қўшиқ ўн саккиз ёшда.
Ишқ қалбимда уради туғён,
Гапим бордир ул қалам
қошда.
Бугун ёшим ўн саккизда гар,
Демак севги ўн саккиз ёшда.
Кенг дунёни забт этиб
олдим—
Ишқим билан бир бор
қарашда.
Бугун ёшим ўн саккизда гар,
Демак олам ўн саккиз
ёшда!..

СЕНИНГ ДАРВОЗАНГ

Яшил рангда қўш қаватли улкан дарвоза,
Эшик ҳатлаб оқиб кирар қучоқ-қучоқ нур.
Кимлигингни эллар аро қилган овоза—
Шу мўътабар остонага айтгум ташаккур!
Ниятим: сен доим гўзал, бўл доим бардам,
Назаримда бу уй ичра беркинмиш офтоб.
Нурга тўлиб кетган бўлиб туюлар олам,
Дарвозадан чиқиб келган чоғинг сен-моҳтоб.
Дугоналар, дўстларингга очиқ бу эшик,
Давраларда юлдуз бўлиб ташлайсан нигоҳ,
Менинг кўзим йўлларингда,
Ва лекин нечук—
Дарвозангнинг яқинига боролмадим, воҳ!
Остонангга тўшалибди турфа ранг гуллар,
Ҳузурингга кирмоқ бўлур булбул ҳушовоз.
Оёғингга сочилибди қанча кўнгиллар,
Ким армонда, кимга ёмон, кимга эса соз.
Юрак ютиб мен ҳам бордим дарвозанг
сари,
Юрагимда ёнар эди бир ўт-аланга.
Аммо бошим қуйи эгиб кетдим, о, нари,
Доим очиқ эшик энди берк эди менга!
Дилимдаги ўт билан мен чил-чил қиламан
Йўлларимни тўсмоқ бўлган эшик зулфини.
Аммо қайси калит билан, айтинг, очаман—
Ёргинамнинг дилидаги митти қулфини!

ТУЛҚИН.

СУРАТДА: Октябрь районидаги 3-маданият уйининг «Баёт» халқ ансамбли. Шу кунларда бу ижодий коллектив Польшада ўтказиладиган фольклор санъати байрамига қизғин тайёргарлик кўрмоқда.
Ж. Тўраев фотоси.

АБУ АЛИ ИБН СИНО ТУҒИЛГАН КУННИНГ 1000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ибн Сино китоблари

Абу Али ибн Синонинг асосий асари — «Ал қонуни фит тиб» китобини Ўзбекистон нашриётларининг адиб олимлари буюк олим ва ҳаким туғилган куннинг 1000 йиллигига бағишладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Юсупов Ўзбекистон информация агентлигининг мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Китоб «қонун»нинг ҳозирги замон тилларига илмий шарҳ билан қилинган энг тўла ва яккаю ягона таржимасидир. Ҳозирга қадар тиб илмининг шу қомусидан айрим бўлимларгина Европа ва шарқ тилларига таржима қилинганди.

Олимларимиз ихтиёрида Ибн Сино ижодларининг текстлари ёзилган дунёда энг бой тўпламлардан бири бор. Масалан, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг шарқшунослик институтида Ибн Сино 55 та асарининг турли даврларда ёзилган 77 қўлёзма текстлари сақланмоқда.

1979 йил Андижонда топилган қўлёзма шу тўпламнинг ҳақиқий дурдонаси бўлди. Ниҳоят қонуннинг тўла китоби қўлга кирди. Ҳозирги «китоб ўлчови» билан ҳисобласак, бу китобда уч юз нашриёт листи бор! «Қонун»нинг Андижон нусхаси XII асрда бевосита Ибн Сино оригиналидан кўчирилган деб фараз қилишга асос бор. «Қонун»нинг рус ва ўзбек тилларидаги таржимаси ана шу текстга яна бир бор чоғиштириб чиқилди. Бу таржимани амалга оширишга тошкентлик шарқшунослар У. И. Каримов билан М. А. Салье илк бор бундан чорак аср илгари киришгандилар.

«Қонун» бешта китобдан иборат. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг нашриётида шунинг терапияга бағишланган энг катта китоби босилиб чиқди. Унинг кетидан медицинанинг назарий асосларига, анатомия, классик касалликлар, гигиена, даволаш қоидалари, дори-дармонлар тўғрисидаги маълумотлар ва даволайдиган воситаларни тайёрлаш усулларига бағишланган китоблари ҳам босилиб чиқади.

«Қонун» беш аср мобайнида Европа, Осиё, Африканинг кўпгина мамлакатларида медицина таълими ва даволаш практикасининг негизи бўлган, бугунги кунда ҳам медицина Ибн Сино асарларидан самарали ғоялар ва маслаҳатлар олиб турибди. Ўзбекистон нашриётларининг планларида шу ҳам акс эттирилган. Қадимги замонларда қўлланилган терминларни талқин этишга имкон берувчи махсус луғатлар Ибн Сино меросини ўрганишда ишлатиладиган ўзига хос калит вазифасини адо этади.

Ибн Сино қизиққан соҳалар ниҳоятда кенг, истеъдоди кўп ёқлама бўлган. Юбилейга республиканинг нашриётлари олимнинг фалсафий ва педагогик асарларини, достон ва шеърларини, ҳикматли сўзлари ва ўгитларининг тўпламларини чиқармоқда.

Китобхонлар Ибн Синонинг ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ бир қанча тадқиқот ва оммабоп брошюралар ҳам оладилар. Янги бадиий асарлар ҳам унга бағишланган. Масалан, Лев Ошаниннинг Ибн Сино тўғрисидаги, шеърий достони, Абдулла Ориповнинг «Ҳаким ва ўлим» достони, Уйғуннинг «Ибн Сино» драмаси, улуғ олим ва ҳаким тўғрисида болаларга аталган ҳикоялар босилиб чиқади.

Шундай қилиб, Ўзбекистонда Ибн Сино тўғрисида 55 номда жами тиражи ярим миллион нусхадан кўп китоб нашр этилади.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

П. ЖАСУРОВ, Т. МАҲКАМОВА: Биз, бир группа самарқандлик ўқувчилар Тошкент шаҳар кўчаларидан бири Полторацкий номи билан аталганини кўрдик. Айтингчи, у ким бўлган ва қандай хизмат кўрсатган?

Жавоб: П. Г. Полторацкий Туркистон Совет республикасининг биринчи Меҳнат халқ комиссари бўлган. У 1916 йилда янги Бухоро (Когон) шаҳрига келган Туркистон Советларининг III съездида у Туркистон ўлкаси ишчи ва деҳқонлари биринчи Совет ҳукуматининг составига кирди ва Меҳнат халқ комиссари қилиб сайланди. 1918 йил 21 июль куни Марвда оқ гвардиячилар томонидан отиб ўлдирилган.

∴ ∴ ∴

С. ХАЛИЛОВА: Мен биринчи марта ишга киришим эди. Кадрлар бўлимига паспортим билан соғлиғим ҳақида справка кўрсатсам, бу камлик қилади, дейишди. Шу тўғрими?

Жавоб: Агар биринчи марта ишга кираётган бўлсангиз, маъмуриятга фақат паспорт ва кейинги машғулотингиз ҳақида ЖЭКдан справка олиб боришингиз кифоя қилади. Аммо шуни ҳам унутмангки, у ёки бу касбга лаёқатингиз ҳақида маъмурият справка талаб қилишга ҳам ҳақлидир. (Масалан, врач қўлида медицина билим юртини битирганлиги ҳақида диплом бўлиши шарт ва ҳоказо).

∴ ∴ ∴

Т. ҲАБИБУЛЛАЕВ: Айтингчи, меҳнат интизомини бузганлиги учун берилган жазо муддати аниқ чегараланадими, яъни жазо неча кундан кейин ўз кучини йўқотади?

Жавоб: Ҳа, меҳнат интизомини бузганлик учун маълум бир муддат билан жазо берилади. Агар ўша ходим ёки ишчи бир йил мобайнида яна бошқа жазо чораси олмаса ўз-ўзидан аввалги жазо чораси ўз кучини йўқотган ҳисобланади.

∴ ∴ ∴

К. ЭРКИНОВ: Мени корхона ўртоқлик судининг раиси қилиб сайлашди. Айтингчи, у меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан қандай чоралар кўриши мумкин?

Жавоб: Биринчидан, меҳнат интизомини бузган ишчи ёки хизматчини кўпчилик (коллектив) олдида узр сўраттириш мумкин. Иккинчидан, ўртоқларча огоҳлантириш, жамоат олдида уялтириши мумкин. Энг сўнгги чора сифатида оғзаки ёки матбуот орқали ҳайфсан эълон қилади. Ўртоқлик судининг қарори қатъий бўлиб, ҳеч қандай шикоят қабул этилмайди.

∴ ∴ ∴

С. НАСРУЛЛАЕВ: Рационализаторлик таклифим амалга ошгани учун берилган мукофот ҳисобидан аъзолик бадали тўлашим керакми ёки йўқми?

Жавоб: Бирон ихтиро, рационализаторлик таклифи қабул этилгани ва амалга ошгани, янги техника ва технологияни яратгани учун бериладиган пул мукофотлари ҳисобидан инструкцияга кўра аъзолик бадали олиниши керак.

∴ ∴ ∴

Л. АЛИЕВА: Пенсия ёшига етдим. Аммо баъзи ҳужжатларимни йўқотиб қўйганман. Характеристика, пропускаларим ана шу ҳужжатлар ўрнига ўтадими?

Жавоб: Аввало, асил ҳужжатни йўқотган бўлсангиз, ўзингиз ишлаган корхона ёки ташкилотдан справка олишингиз керак. Агар қайси вақтдан қайси вақтгача ишлаганингиз аниқ қилиб ёзилган (яъни ўқиш мумкин бўлса) характеристика, пропускалар ҳам стажни тасдиқловчи ҳужжат ўрнига ўтади.

БУЛУТЛАР ОҒУШИДА

Денгиз сатҳидан 4400 метр баландликда моторлар ўчирилди. Сукунат чўкди, тоғ қуёши ўзгача нур сочаётгандек. Бу ерга фақат вертолётлардагина келиш мумкин. Олой орти чўққисининг энг юқори қисмида жойлашган Абрамов музлиги шу ерда жойлашган. Музликда одамлар ўн беш йилдан буён яшаб, изланишларни олиб боришмоқда.

Мана бу сафар ҳам Ўрта Осиё гидрометереология илмий-текшириш институтининг экспериментал дала базасита ҳаво транспорти етиб к е л д и. Унда ускуналар, ёнилғи, озиқ-овқат ва медикаментлар, газета ва журналлар, қариндош-уруғла р д а н совғалар келтирилди. Машинадаги юкларни тушириб олиш учун қисқа вақт етди. Шундан кейин одамлар вертолёт экипажи билан ҳайрлашдилар. Орадан кўп ўтмасдан вертолёт даралар бўйлаб пастга — Тошкентга томон йўл олди.

Абрамов музлиги база учун асос қилиб олинди. Чунки у шу ердаги ҳамма музликларга хос ҳисобланади. Тўпланган маълумотларни кейинчалик бошқа музликлар учун ҳам қўллаш мумкин. Шу боисдан ҳам Ўзбекистонлик гляциологлар Халқаро гляциология лойиҳаси программаси асосида кенг кузатиш ишларини олиб боришмоқда.

Тўпланган материаллар фақат совет фани учунгина эмас, балки кўпгина мамлакатлардаги мутахассислар учун фойда келтиради.

дарё шу ердан бошланади; ҳар куни эрталаб олимлар музлик ва унинг кичик йўлдошларини ўрганиш учун йўлга чиқишади.

СУРАТЛАРДА: Абрамов музлигидаги энг яхши инженер-гидрологлардан бири Геннадий Камнянский;

А. Горокрик фотолари,

(ЎзТАГ).

• *Фан ва техника янгиликлари*

ТЕЖАМЛИ ПЕЧЬ

САМАРҚАНДДАГИ В. И. Ленин номли «Красний двигатель» заводининг ремонтчилар бригадаси алюминий қотишма эритадиган печнинг навбатдаги профилактикасини ўтказиш топшириғини бекор қилди. Бу иш кераксиз бўлиб қолди. Инженер Л. Н. Янулионис печнинг икки ремонт ўртасидаги хизмат муддатини олти ойдан бир йилгача узайтирди. У печнинг ички юзида илгари ишлатилиб келган шамот ғишти ўрнига бошқа хил оташбардош материаллар: магнизит ва диатом ғишти ҳамда кварц қуми ишлатди. Бундай қоплама иссиқликни ичкарига қайтариб ташқарига жуда оз иссиқлик чиқаради. Натижада табиий газ сарфи уч баравар камайди. Эритувчиларнинг меҳнат шароитлари яхшиланди.

Илгари печлар йилига икки марта ремонт қилинар ва ремонт бир ойга чўзиларди. Икки агрегатни янгича метод билан реконструкция қилиш натижасида металлурглар заводга яна 12 мингта тракторга етадиган қўшимча поршен тайёрлаш учун кифоя қилувчи алюминий бера оладилар. Новаторнинг чизмаларига мувофиқ заводдаги қолган икки печь ҳам қайтадан жиҳозланади.

(ЎзТАГ).

НЕФТНИ ШИМАДИГАН МОДДА

СССР Фанлар академияси океонология институтининг олимлари катта майдонда океан юзини нефть маҳсулотларидан қисқа фурсатда тозалашга қодир синтетик препарат яратдилар.

Синовлар чоғида бир неча минг квадрат метр акваториядаги нефть доғи денгиз юзидан 15 минутда йўқотилди. Бу иш тобора актуал бўлиб бормоқда. Ҳар йили кемаларнинг аварияларн натижасида, денгиз бўйи конларидан нефть қазиш чоғида океан сувига 10 миллион тоннага қадар суюқ ёқилғи тушади. Мутахассислар океанга тушган 100 литр дизель ёқилғиси бир квадрат метр саҳнда сув ости кўкати ва денгиз организмларини маҳв этадиган парда ҳосил қилишини ҳисоблаб чиқдилар.

Парда юзига пуркалган янги препарат океаннинг экологик системасига зиён етказмай уни йиғиб олади. Шунда денгиз юзида ҳосил бўлган кўпикни сув билан бирга кемага тортиб олиш мумкин.

(ТАСС).

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

ВЕТЕРАНЛАРНИ ШАРАФЛАБ

Шаҳримизнинг «Саноат» маҳалласи клубида қизиқарли учрашувлар, анъанавий кечалар ўтказиб туриш кўп йиллардан буён яхши анъанага айланган. Ана шундай кечалардан бири бу ерда яқинда ўтказилди. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан бўлган бу кечани маҳалла комитетининг раиси Аҳрор Йўлдошев очди. У мазкур маҳаллада истиқомат қилаётган Ватан уруши ветеранларининг жанг майдонларида кўрсатган мардликлари ҳамда уларнинг урушдан кейинги кўп йиллик самарали меҳнатлари ҳақида тўлқинланиб гапирди.

Шундан сўнг маҳалла истиқоматчиларидан «Қизил олов» темирчилар уюшмасида 35 йил меҳнат қилган Асомиддин Қўчқоровга, Улуғ Октябрь революциясининг ветерани, 1919 йилда Тошкентдаги контрреволюцион исённи тор-мор этишда фаол қатнашган Насриддин Шарифқориевга, саводсизликни тугатиш кампаниясининг актив иштирокчиси Атохўжа Саидовга, республика миқёсидаги шахсий пенсионер Файзулла Бобоевга, кекса қишлоқ хўжалик ходими, агроном Аминжон Қосимовга, қишлоқ хўжалиги институтида кўп йиллар ўқитувчилик қилган Аҳаджон Қосимовга, Ўрта Осиё темир йўлида 40 йил тер тўккан Жалол Пўлатовга, шунингдек, Усмон Қосимов ҳамда Маъруф Солихўжаевларга «Меҳнат ветерани» медали топширилди.

Меҳнат ветеранлари ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини жамоатчилик номидан Ўзбекистон Театр жамияти правленияси раисининг ўринбосари Б. Насриддинов, Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Қодировлар самимий табрикладилар. Шундан сўнг бу ерга йиғилганлар санъаткорлар ижросида концерт программасини томоша қилишди.

Р. ОРИПОВ.

НАБОТОТ — ҲАЁТ МАНБАИ

КИЙИКЎТ — ЎТЛАР СУЛТОНИ

Ҳурматли редакция! Тоғларда кийикўт деган ўсимлик ўсади, у кўп дардларга даво бўлади, дейишади. Шу ўсимлик ҳақида, унинг ҳосиятлари тўғрисида маълумот беришингизни илтимос қиламиз.

Ш. Тўрабеков, Х. Очилов, Л. Тўхтасинов, ишчилар.

Она табиат одамларга кўпдан-кўп шифобахш гиёҳлар инъом этган. Шулардан бири кийикўтдир. Бу ажойиб ўсимлик ҳақида табиби замонлардан Жолинус, Буқрот, Абу Али ибн Сино каби буюк олимлар фан амалиётида атрофлича маълумотлар беришган. Бу ўсимлик лабгулдошлар оиласига мансуб бўлиб, бўйи 40 сантиметр келади.

Республикамизда кийикўтнинг 7 та тури тарқалган бўлиб, баъзи турлари эса бир йиллик ва кўп йиллик ҳисобланади. Улар Олтой, Закавказье, Қрим каби барча тоғли районларда; адир ва тоғ зоналарининг шимолий, жанубий ён бағирларида, шағалли, тоштупроқли ерларда денгиз сатҳидан 900—2400 метр баландликда ўсади, июнь-июль ойида гуллайди, июль, августда эса меваси пишади.

Кийикўт азалдан халқимизнинг суюмли зиравори бўлиб келмоқда. У тоғли халқларнинг ошкўки, яъни турли хил таомлар ва салатлар тайёрлашда, мева ва сабзавот маҳсулотларини тузлашда, гўшт ва балиқ саноатида, ширинликлар, вино, ликёрларни ишлаб чиқаришда фойдаланилмоқда. Кейинги кузатишлардан бу ўсимлик таомларга солинадиган қорамурч ва лавр баргидан ўзининг шифобахшлиги, яъни ўзининг эфир мойли ёқимли таъми билан юқори туриши аниқланди. Кейинги вақтда ундан атир ҳидли совун, спиртли ва спиртсиз ичимликлар ишлаб чиқаришда кенг фойдаланилмоқда.

Кийикўтни табобатчиликда томоқ оғриғи, меъда фаолияти бузилиши, кўнгил айниши, юрак санчиғи, дил хапқириши, беҳаловатликда таскин берувчи муолажа сифатида тавсия этилади. Қадимдан бери ундан тайёрланган дамлама оқма-мараз, заҳм, ичбуруғ, колитда истеъмол этилган.

Илмий текширувлар шуни кўрсатдики, бизнинг ўлкамизга мансуб бўлган кийикўт турлари ўзида шифобахш омиллар сақлаш борасида бошқа жойларда ўсадиган турларга нисбатан султонлик қилар экан. Шунинг учун бу ўсимликни шифобахш гиёҳ сифатида қадрланишининг боиси ҳам шунда.

Шуни эсда тутиш керакки, кийикўт таркибидаги шифобахш омиллар гиёҳнинг гуллаган пайтда қиёмига етади, ана шу вақтда (июль —август ойларида) ўриб олиниб, соя ва ҳаво эркинлиги бўлган жойларда қуритилса, айни муддао бўлади. Ўсимликнинг барг, поя, илдиз ва тўпгулларида 2,5 процентгача анбар мойи бўлиб, унинг таркибини ментол, фенол, тимол, пулегон, пинен, витаминлар, зарра маъданлар, туз, егулик жавоҳирлар ташкил этади.

Кийикўтдан фойдаланишда эҳтиёт ҳам бўлиш керак. Уни билиб-билмай ишлатганлар қон босимини тушириш ва тери доғларини кетказиш орзусида уни суиистеъмол қилишлари натижасида ноxуш асоратларнинг банди бўлишлари мумкин. Буюк олим Абу Али ибн Сино кийикўтдан нотўғри фойдаланиш натижасида аёл ҳомиладан айрилиши, пешобда қон пайдо бўлиши каби асоратлар бўлиши тўғрисида айтган.

Ҳозирги кунда республикамиз миқёсида кийикўт ўсимлиги асосида оромижон салқин ичимликларни саноат кўламида ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Т. МАҲМУДОВ, биолог.

Сокольникига хуш келибсиз!

Москвада «Соғлиқни сақлаш, медицина техникаси ва доривор препаратлар» — «Соғлиқни сақлаш-80» деб аталган иккинчи халқаро виставка очилди.

Мутахассис медиклар ва инженерлар икки ҳафта давомида фундаментал медицина тадқиқотлари соҳасидаги ютуқлар билан, Ватанимиз ва чет мамлакатларнинг медицина техникаси ва доривор воситалар яратиш соҳасидаги илғор тажрибаси билан кенг танишиш имкониятига эга бўладилар. Бу ерда 25 мамлакатдан келтирилган медицина асбоблари, аппаратлари, инструментлари, ускуналари, дори-дармонлар бор. Ҳозирги вақтда электроника, техниканинг лазер, ультра товуш, криоген, радиоизотоп ва бошқа турлари эришган энг сўнгги ютуқлар соғлиқни сақлаш ишига хизмат қилмоқда. Булар кишиларнинг соғлиғини сақлашга, профилактика, ғоят аниқ диагностика ўтказишга ва касалликларни даволашга аталган.

Виставка тинч, ғоят инсонпарварлик мақсадларида энг янги илмий ютуқлардан, шу жумладан атом энергиясидан қандай фойдаланиш мумкин эканлигини яққол кўрсатиб турибди.

Бу катта халқаро экспозиция чет эллардаги илмий ва савдо-саноат доираларининг эътиборини ўзига ғоят жалб этди. Қарийб мингга яқин совет ва чет эл фирмалари, ташкилотлари ва корхоналари виставкага саккиз мингдан кўпроқ экспонат тақдим этишди. Бу экспонатларнинг уч мингдан кўпроғи виставкада энг катта совет иттифоқи бўлимида жойлашган.

Редактор ўринбосари С. Б. ЕҚУБОВ.

РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ

СЕНТЯБРЬ ОЙИДА БОЛАЛАР УЧУН ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН КИНОТЕАТРЛАРДА НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИГАН ФИЛЬМЛАР РЕПЕРТУАРИ

«ПИОНЕР» КИНОТЕАТРИДА

4 —7/IX да— **Юрак калитини излаб** (13, 15.00).
8— 10/IX да— **Уй ижарага бола билан берилади**, (12.30, 14.30).
8— 14/IX да — **Урдакнинг очиқ хати** (11.00).
11— 14/IX да — **Кичик масхарабоз** (12.30, 14.30).
15— 17/IX да— **Баҳорги Олимпиада ёки хор бошлиғи** (12.30, 14, 15.30).
15— 21/IX да — **Тунги капитанлар** (11.00).
18— 21/IX да— **Биринчи дўстим** (12.30, 14, 15.30).
22— 24/IX да— **Любаша** (12.30, 14, 15.30).
25— 28/IX да— **Дюймовочка** (12.30, 14, 15.30).
22 — 28/IX да — **Перу ҳиндилари афсонаси** (11.00).
29/IX да— 1/X да— **Келаси кун дарс жадвали** (12.30, 14, 15.30).

«ҒУНЧА» КИНОТЕАТРИДА

1— 2/IX да—**Ғариб жинлар мамлакатида.**
3— 4/IX да— **Куйла созим.**
5— 7/IX да—**Гул ва бошмоқ.**
8— 9/IX да— **Куз оқшомида учиб келган марслик.**
10— 11/IX да — **Дюймовочка.**
12— 14/IX да— **Менинг ўлимимда Клава К.ни айблаиг.**
15— 16/IX да— **Министр бўлмоқчиман.**
17— 18/IX да — **Гулливернинг саёҳати.**
19— 21/IX да — **Шум бола** (ўзбек тилида).
22— 23/IX да — **Олтин шохли кийик.**
24— 25/IX да — **Жек мўъжизалар ўлкасида.**
29— 30/IX да — **Княж шаҳрининг соҳибқирони.** (15.00).

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ МАГАЗИНЛАРИ

макулатура топшириб олинган абонементлар бўйича қўшимча китоб — А. ДЮМАнинг «ГРАФИНЯ МОНСОРО» китобини

СОТМОҚДА

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

1— Пушкин кўчаси, Марказ— 1, 6-корпус;
2— Навоий кўчаси, 42-уй;
4— Привокзальная кўчаси, 12-уй;
16— Гагарин кўчаси, 66-уй.

ДОИМИЙ ИШГА

печатниклар, қабул қилиб олувчилар, муқовачилар, стереотипёрлар ҳамда санаб ўтилган ихтисослар бўйича шогирдлар; слесарь-сантехниклар, компрессорли ва совутиш қурилмаларининг машинистлари, аккумуляторларни зарядловчилар, газ пайвандчи, контролёрлар, лифтчилар, қирқувчилар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, вахтёрлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

127-ТОШКЕНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШАБ ТУРУВЧИ, 8— 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАРНИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Эркаклар устки кийимлари, аёлларнинг устки кийимлари, аёлларнинг енгил кўйлакларини тикиш бўйича — бичиқчи; тикувчилик ишлаб чиқариши контролери, тикувчилик ишлаб чиқаришининг ремонтчи-слесари.

10-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — бир йил. Стипендия ойига— 30 сўм.

Тикувчи-мотористка мутахассислиги бўйича мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатини тамомлаган 10-синф маълумотидагилар учун ўқиш муддати— 8 ой. Стипендия ойига— 70 сўм.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — 3 йил. Уларга билим юртини тамомлаганлиги ҳақидаги диплом билан бирга ўрта маълумот ҳақида аттестат ҳам берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси вақтида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртида аёлларнинг енгил кўйлакларини тикиш бўйича бичиш-тикиш, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, спорт секциялари ишлаб туради, уй хўжалиги асослари ўрганилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши лозим: паспорт (туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома), яшаш жойидан, ота-онасининг иш жойидан, медицина (286-форма) справкалари; директор номига ариза, 4 та фотосурат (3x4 см), мактабдан характеристика.

ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Тошкент шаҳар, Энгельс кўчаси, 60-уй — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг территорияси (2, 9, 18, 19, 21, 26, 51, 60, 72, 81, 89-автобуслар, 2, 16, 25, 3, 22, 23-трамвайларнинг «Олой бозори» бекати).

Тошкент шаҳар, магазин мавзу кўчаси, 136-уй — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси филиалининг территорияси (10 «э», 88, 43-автобуслар, 27-трамвайнинг «Северний Алмазар» бекати).

Тошкент шаҳар, Чехов кўчаси, 5«а»-уй (3, 80, 60, 2, 25-автобусларнинг «Қизил тонг» бекати).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1 СЕНТЯБРДА 1981 ЙИЛ УЧУН

МАРКАЗИЙ, МАҲАЛЛИЙ ҲАМДА ЧЕТ ЭЛ ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА

ОБУНА БОШЛАНДИ

Обунани «Союзпечать» агентликлари, алоқа бўлимлари ва иш ҳамда ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар қабул қиладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ОПТИКА» МАГАЗИНИ

Гагарин кўчаси, 25-уйдан Чилонзор кўчаси, 2-уйга

КЎЧИБ ЎТДИ

Тошкент хўжалик ҳисобидаги «МЕДТЕХНИКА» бошқармаси.

«ТАШКНИГА» МАГАЗИНЛАРИ

макулатура топшириб олинган абонементларга СУХОТИНА-ТОЛСТАЯнинг «ВОСПОМИНАНИЯ» китобини

СОТМОҚДА

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

вақтинча ишга пенсионерлар (бухгалтерия-ревизия ишлари бўйича ихтисосга эга бўлганлар).

КУЙБИШЕВ РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

ретушерлар ва уларга шогирдлар, печатниклар ва уларга шогирдлар, техник хизматчилар ва уларга шогирдлар, омборчилар, машинисткалар, ёрдамчи ишчилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 8-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

2— 5 разрядли ғишт терувчилар, электр пайвандчилар, бетончилар, дурадгорлар, монтажчилар,

«УЗПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ КОРХОНАЛАРИГА

вентиляция бўйича слесарь-монтажчилар.

«УЗГЛАВСТРОЙДРЕВПРОМ» ДУРАДГОРЛИК БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА

дурадгорлар, станокчилар, электр слесарлар, электр-газ пайвандчилар, слесарь-созловчилар, бош механик, бош иқтисодчи, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича катта инженер, нормаловчи, асбоблар бўйича катта мастер, катта инженер, меҳнатни илмий ташкил этиш бўйича ташкилотчи катта мастер, инженер-технолог.

ТОШКЕНТ ОШХОНА ВА БОШҚА МЕБЕЛЛАР ЗАВОДИГА

фрезерчилар, слесарь-ремонтчилар, газ-электр пайвандчилар, станокчилар, слесарь-сантехниклар, операторлар, электропогрузчик ҳайдовчилари.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ— Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ—Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ —М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — 22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Совет Армияси майдони, район ижроия комитети.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

1 СЕНТЯБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.05 «КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ». «Ердаги излар». Приморье ўлкаси «Новий мир» балиқчилик колхози ҳақида телевизион очерк. 18.30 «Тентак». Евг. Вахтангов номли Давлат академик театри фильм-спектаклининг премьераси. Ф. Достоевскийнинг шу номли романи асосида. 21.30 «Время». 22.05 ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театри солистлари, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар Г. Калинина ва А. Ворошило концерти. 23.05 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси.

22.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 23.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 «Халқаро панорама». 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Мюнхгаузен саргузаштлари». Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Биринчи қўнғироқ». 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанпарвар». 19.15 «Ўзбекистон қовунлари». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ҳайтарма» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.30 «Ахборот» 20.50 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 21.30 Москва. «Время» 22.05 Бутунжаҳон тинчлик кунига. «Хотира». Бадиий фильм. 23.25 «Бугун оламда нима гап». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Менинг биринчи кемам» (рус.). 20.55 «Мактаб ўқувчилари учун янги дарсликлар ва ўқув қуроллари». 21.25 «Бир репетиция хроникаси». Телефильм. 22.25 «Минг жон». Телеспектакль. 1-қисм (рус.).

2 СЕНТЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Тентак». Евг. Вахтангов номли Давлат академик театрининг фильм-спектакли. 13.05 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Биринчи станция». Ҳужжатли фильм. 15.30 «Пўлат шундай тобланди». Ёзувчи Н. Островский ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.15 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 16.45 «Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари», Орловдаги «Промприбор» заводининг иш тажрибаси ҳақида. 17.00 «Фан оламида».

17.25 «Ёшлар адреслари». 18.25 От спорти бўйича СССР чемпионати. Уч кураш. Манежда юриш. Олимпиада от спорти комплексидан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари».

ВЬЕТНАМ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ 35 ЙИЛЛИГИГА.

19.30 «Бугунги Вьетнам». Кинопрограмма. 19.55 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Шиддатли шамоллар мавсуми». Бадиий фильм (Вьетнам). 21.30 «Время» 22.05 «Андрей Петров. Яхши куй керак». Фильм-концерт премьераси. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Спорт ҳамма вақт ҳар бир киши учун керак». Ҳужжатли фильм.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 «Музикали киоск». 22.30 «Объектив». 23.00 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 РСФСРда хизмат кўрсатган артист К. Кадинская ижросида опералардан ариялар. 23.35 «Гагра — Пицунда». Ҳужжатли фильм. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Қувноқ капитанлар». Болалар учун фильм-концерт. 12.00 «Кичкинтойлар учун физика». Илмий-оммабоп фильм. 12.30 «Улуғ Ватан уруши йилларидаги совет адабиёти». Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 13.00 «Хотира». Бадиий фильм.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Сеҳрли қушча». Мультфильм. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка». 19.00 Бухорода халқ революцияси ғалабасининг 60 йиллигига. «Қизил Бухоро». Ҳужжатли фильм («Ўзкинохроника»). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ўзбекистон бўёқлари». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 19.55 «Москонцерт» солисти Зулайҳо Оқилова ижросида жаҳон халқларининг рақслари (такрорий). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Гангрибердиева ва М. Қозоқбоев концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Амирликнинг емирилиши». Бадиий фильм (рус.). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Эстетика асослари. «Эстетика нимани ўрганади» (рус.). 21.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 21.35 «Нефть қидирувчилар», «Харасавэй» трассалари», «Ширвон нефти». Телефильмлар. 22.25 «Минг жон». Телеспектакль. 2-қисм. (рус.).

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

1 СЕНТЯБРЬ, 1980 й. Р. 03183. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2140.